

NEWS

letter

nr 1 - mars 1997 - 14 årg

Specialnummer Australien
Utvidgad utgåva: 20 sidor

**SVENSK
UTGÅVA**

Vinnare dragna!

Bland de medlemmar som förnyade sitt medlemskap för 1997 har vi dragit följande vinnare:

Presentkort på 2 500 kr: Claes Eriksson, Hölö. **Presentkort på 1 500 kr:** Monica Hamrén, Trollhättan.

Presentkort på 1 000 kr: Lena Friberg, Klågerup. **Presentkort på 500 kr:** Christer Friberg, Varberg.

T-shirt: Sven Wall, Landskrona; Dan Persson, Kullavik; Christer Blommé, Gävle; Gunnel och Tony Lotsbom, Sjuntorp; Zoe Walsh, Farsta; Lars Sima, Täby; Lotta Wallin, Solna; Per Nilsson, Luleå; Pernilla Harrysson, Göteborg; Åke Carlsson, Trollhättan.

Vinnarna har fått besked.

Här finner du Vänkskapsföreningen:

Kastellgatan 17/Box 7124
402 33 Göteborg
tel: 031-774 00 75

Nørregade 51
DK - 7500 Holstebro
tlf.: 97 42 50 11

Frederiksberg Allé 18-20
DK - 1820 Frederiksberg C
tlf.: 33 55 75 55

Vänkskapsföreningens representant:

Sverige:

Helena Bicer, Västgötaresan 87,
757 54 Uppsala, tel. 018-420362

Vänkskapsföreningens styrelse:

Ordförande:

Preben Østergaard, Østrupvej 61,
Albæk, 8900 Randers, Danmark

Viceordförande & kassör:

Sv. Aa. Nielsen, Lyngvænget 83,
7870 Glyngøre, Danmark,
tel. 97731231

Sekreterare:

N.J. Benn, Nr. Hvamvej 2,
7500 Holstebro, Danmark,
tel. 97461207

Styrelseledamot:

Leif Johansson, Vildrosvägen 22,
574 50 Vettlanda 2, Sverige,
tel/fax 0383-30755

Styrelseledamot:

Einar Nielsen, Kreklingvegen 8,
4350 Nærbø, Norge,
tel/fax 51-433919

Brev från Nya Zeeland

Skribent denna månad är Ivo Holmqvist, lektor i Scandinavian Studies vid University of Auckland i Nya Zeeland. Ivo beskriver sig själv som "en skandinavisk handelsresande i språk och litteratur som kolporterat sina varor i Danmark, Finland, Lettland och Nya Zeeland, förutom Sverige".

Kannstöperier och svekdebatt

När Nya Zeeland gick till val i oktober var det första gången med MMP-systemet - initialerna står för Mixed Member Proportional. Man övergav det brittiska valsystemet där vinnaren tar allt i ett majoritetsval i enmansvalkretsar och ersatte det med ett tyskt eller proportionellt system, inte olik de nordiska. Man fick lägga två röster i valurnan, en på parti och en annan på person. Förvirringen blev lika stor som många befärat. Till stor del berodde det på att få partier ville binda sig i förväg, med fasta löften. Det konservativa National Party hade haft ett enda mandats övervikt i The Beehive, riksdagen i Wellington.

Nu fick de inte längre egen majoritet, lika litet som Labour. Tungan på vågen blev istället ett utbrytarparti, det populistiska New Zealand First som fick sjutton mandat mot Nationals fyrtiofyra. Trettiosju för Labour, tretton för Alliance (som redan före valet bestämt sagt ifrån att de inte tänkte liera sig med något parti på högerkanten), åtta för ACT, ett enda mandat för United gör sammanlagt 120 platser i nyzeeländska riksdagen. Man är inte rädd för kvittning i omröstningar med sextio för och lika många mot, ett förfarande som fick svenska riksdagen att reducera från jämna 350 till ojämna 349 platser.

Redan på valkvällen ventilerades tanken på minoritetsregering. Intressant nog nämnde både Nationals Jim Bolger, premiärminister sedan sex år tillbaka, och Labours ledare Helen Clark de nordiska länderna som exempel och förebilder. I hennes fall var det inte förvånande. Hon har god kontakt med nordisk socialdemokrati och läste en gång Scandinavian Studies i Auckland, det enda universitet med det på programmet i det här landet. Efter valet följde en nio veckors långbänk med allt febrigare rykten. På kvällen den tionde december kom så beskedet som alla väntat på, först med iver, efter hand allt mera uttröttade och uttjatade.

NZ Firsts ledare Winston Peters som uppenbarligen trivs i rollen som väg-

mästare och funnit sig väl tillrätta i rampluset höll ett långt anförande i den högre retoriska skolan. Inte förrän i allra sista meningen avslöjades vad han och hans riksdagsgrupp efter veckors förhandlingar kommit fram till: man stöder Nationals. Jim Bolger kan fortsätta att regera ännu tre år, men med kringkuren makt. Winston Peters blir ensam budgetansvarig som treasurer, en nyinrättad tjänst bredvid den ordinarie finansministern Bill Birch. Nationals har fått göra en hel del vittgående eftergifter för att få till stånd denna koalition, och kanske har de sålt sin själ på kuppen.

Bland annat har man skjutit en utlovad skattelättnad som skulle trätt i kraft redan den förste juli på framtiden.

Hälften av dem är noviser utan någon erfarenhet av riksdagsarbetet, än mindre regeringsansvar. Det ska bli intressant att se hur NZ First klarar sin nya roll. Jämförelsen med Mogens Glistrups danska Fremskridtspartiet ligger nära till hands. På sin tid bars han av en väldig våg missnöjesröster som sedan sjönk undan. Blir det likadant på Nya Zeeland? Helen Clark anar en kohandel till och med om statsministerposten och talar bitskt om döda rättor och trynen som bökar i träget. Efter månader av politiska kannstöperier kommer säkert en lika lång svekdebatt att följa.

NZ First har haft starkt stöd bland låginkomsttagarna, inte minst bland maorier och de islanders som flyttat in

Utsikt över Pictons hamn. I förgrunden det nyzeeländska julträdet (Pohutukawa), som med sina lysande röda blommor sätter sin prägel på julen och sommaren i Nya Zeeland, foto: Inga Nielsen.

De miljarderna kommer istället att läggas på sociala utgifter som onekligen varit styvmoderligt behandlade av Nationals: sjukvård, lägre och högre utbildning, stöd till kommunalt boende osv. Tanken på en minoritetsregering förflyktigades tydligen snabbt, liksom en annan intressant kombination, att konservativa och socialdemokrater skulle gått samman i en förkrossande majoritet. Därtill är de förstas alldeles för olika. Men för Peters' NZ First blev det en verklig jackpot. Av deras sjutton i riksdagen blir efter hand elva ministrar. De politikerna kom fort fram till köttgrytorna.

från Polynesien. I valet i oktober övergav de Labour för att rösta på detta nya parti. Men de har aldrig haft för avsikt att stödja de kapitalistiska Nationals som haft privatisering på programmet, som stött storfinansen och som sålt ut järnvägar, telefon och skog till utländska intressenter. Det kommer kanske att bli svårt att blidka de väljarna. Det mullrar i leden, åtminstone att döma av arga röster i de så kallade talk-back programmen på radio, som pågår nätterna igenom.

Möjligen kommer New Zealand First att ha skingrats som parti vid valet om tre år, eftersom inget hindrar riks-

JESSING SHIPPING A/S
SYDHOLMEN 14 DK-2650 HVIDOVRE
TLF. 36776002 FAX. 36779401

Containers från Skandinavien till Australien
och Nya Zeeland arrangeras.
Delade containers koordineras.

dagsmän att byta parti mitt under en valperiod. Många kommer för övrigt att uppfatta deras samgående som en opportunistisk kupp. Eller också går de stärkta ur koalitionen. Hur som helst kommer Winston Peters att få svårt att hålla rättning i ledet i sin riksdagsgrupp där så många är politiskt oerfarna nykomlingar. Och vad händer med Helen Clarke? Avgår hon nu som Labour-ledare, liksom David Lange gjorde det, efter att ha genomfört icke-socialistiska reformer?

Det är alltså upplagt för en riktigt utdragen politisk såpopera, dock med kvinnobrist. Koalitionsregeringen innehåller en enda kvinnlig minister. I det stycket har man inte sneglat mot Norden. Det har varit intressant att följa nyzeeländsk politisk debatt i år, tretton år efter vindkantringen då Labour gick över stag i ekonomin och Nationals sedan följde uppdragen kurs. Man har blickat tillbaka, man har rannsakat egna och andras motiv, och man har beklagat att den gamla jämlikheten tycks bortsopad för evigt. Det har hänt oerhört mycket sedan 1983 då landet stod på ruinens brant och nära nog förblödde när valutaflödet forsade ut.

Nu är ekonomin mycket stark. Vad gäller konkurrenskraft ligger man på tredje plats efter Singapore och Hong Kong. Dollarn är övervärderad, till men för bönderna och exportindustri. Den vill Peters justera ner, samtidigt som han vill tillåta inflationen att öka från två till tre procent, i realiteten blir den knappt 1,5%. Med tanke på en så låg inflation är räntorna höga, men har börjat krypa ner efter valet. Fastighetsmarknaden har varit överhettad under senare år, mycket på grund av stor invandring. Nu börjar den få luft under vingarna på nytt, efter ett par månaders påtvingen stiltje.

Om Peters också sätter i verket en mera restriktiv invandringspolitik återstår att se. Hans utfall mot asiatisk immigration var kanske mest ett spel för galleriet. Quo vadis? Vart går Nya Zeeland? Man knallar nog på som hittills, även om högkonjunkturen kanske mattas något och inflationen drivs upp när vallöften om kostnadskrävande offentligt stöd till sjukvård och utbildning ska infrias. Utländska studiegrupper vallfärdar till Nya Zeeland för att ta del av det ekonomiska undret. Inte minst delegationer från Sverige har mycket att lära av ett land vars arbetslöshet är knappt hälften av den svenska.

Ivo Holmqvist

Nu är det dags igen -

Välkomna till vårens informationsaftnar!

Temat för samtliga kvällar är "Resor till Australien och Nya Zeeland". Vi berättar om möjligheter och sevärdheter, upplevelser och äventyr samt presenterar de guldgruv av platser som ingen bör missa. Informationsaftnarna ger dig många goda råd och tips inför resan till Australien och Nya Zeeland - och du som redan varit Down Under får återuppleva många minnen och har möjlighet att bolla idéer med andra som är intresserade av de båda länderna.

Förutom representanter från Vänskapsföreningen som informerar om rese-möjligheter i Australien och Nya Zeeland, medverkar skickliga föredragshållare som delar med sig av sina erfarenheter och visar bilder.

MALMÖ den 8 april kl. 19.00:

St Gertrud Kongresser, Carolina-hallen, Östergatan 7 A.

STOCKHOLM den 15 april kl.

19.00: ABF-Huset, Zätasalen, Sveavägen 41.

Möt Robert Kandell, erfaren resenär i Australien. Hans stora intresse är fotografering, vilket hans vackra bilder vittnar om. Robert berättar om sina äventyr och hur han tog sig runt i Australien - bland annat i egen bil - och vilka spännande utmaningar man kan stöta på. Australiens unika djur- och växtliv lyfts fram.

I GÖTEBORG

arrangerar vi två resaftnar och båda äger rum i aulan på Hvitfeldtska gymnasiet, Rektorsgatan 2.

Den 22 april kl. 19.00.

Denna afton ligger tyngdpunkten på att resa med **ryggsäck**.

Adrian Nordenborg guidar er genom sina spännande resor i Asien med sikte inställt på Australien, där han tillbringade en längre tid. Adrian, som för övrigt är en mästare på att spela didgeridoo, visar bilder och ger goda råd och tips som är ovärderliga för backpackers-resenären.

Den 23 april kl. 19.00

Denna afton är för dig som önskar en något mer **planlagd resa** med förplanerade utfärder i Australien/ Nya Zeeland. Barbro och Björn Ödesjö berättar om sin resa till Australien och Nya Zeeland och hur de med hjälp av välplanerade arrangemang fick många minnesvärda upplevelser. De fina bilderna talar sitt tydliga språk.

Föranmälan är önskvärt eftersom platserna är begränsade.

Entré: medlemmar 20 kr, ej medlemmar 30 kr.

Varmt välkomna!

Cashmere House på Nya Zeeland

Vill du börja din vistelse i Christchurch med ett oförglömligt boende rekommenderar vi gärna **Cashmere House**. Detta vackra lilla hotell är smakfullt inrett med antika möbler, och inget rum är det andra likt. Cashmere House är beläget med en fantastisk utsikt över staden och har en stor privat trädgård. Vårdar är svenskfödda Birgit och hennes man Monty Claxton. De gör allt för att alla ska känna sig speciella och välkomna - gemyt och gästvänlighet är honnörsord.

Totalt finns fem rum för uthyrning. Priserna varierar mellan NZ\$140-190 per rum och då är en generös frukost inkluderad.

Låter detta intressant, kontakta **Vänskapsföreningen** för mer information.

Det får du som medlem

Som medlem av Vänskapsföreningen kan du alltid kontakta oss. Ring och vi ger dig alla de upplysningar som behövs till din resa.

Som medlem får du bl a:

- ✓ förmånliga medlemspriser på flygbiljetter
- ✓ medlemstidningen NEWSletter fyra gånger om året
- ✓ erbjudande om att köpa resehandböcker till medlemspris
- ✓ upplysningar om visum- och arbetsförhållanden i Australien och Nya Zeeland
- ✓ inbjudan till informationsmöten runt om i Sverige
- ✓ gratis VIP-kort till Backpackers vandrarhem i Australien och Nya Zeeland om du är under 27 år och köper din flygbiljett hos Vänskapsföreningen
- ✓ gratis medlemskap i Outside Adventure Exchange
- ✓ erbjudande om volontärarbete i Australien och Nya Zeeland för ATCV och NZWT
- ✓ möjlighet att komma på språkskola i Australien och Nya Zeeland
- ✓ Buzzavox - teleservice i Australien och Nya Zeeland
- ✓ turistvisum till Australien (short stay - tre månader)

Medlemskap per kalenderår kostar:
75:- för enskilda 100:- för familjer

Allt fler upptäcker Buzzavox

Fler och fler upptäcker fördelarna med att använda Buzzavox på resan. Med denna telefonsvararservice slipper familj och vänner vara oroliga, eftersom de kan nå resenären när som helst och var som helst i Australien, Nya Zeeland, Cooköarna eller Fidji. Kontakta Vänskapsföreningen för anmälan och ytterligare information.

Australien, vår mest avlägsna närmarknad

Australiens ökande öppenhet, påtagliga effektivisering och fortsatta höga tillväxt lockar till sig utländska företag. Ekonomin växer snabbt och den inhemska marknaden får allt större köpkraft. Detta gör att Australien är ett lämpligt val för svenska satsningar på de sydostasiatiska marknaderna. Bland fördelarna: den snabbt växande ekonomin, tillräckligt stor, köpkraftig och tillgänglig inhemska marknad, och landets lämplighet som bas för bearbetning av de sydostasiatiska marknaderna.

Marknad

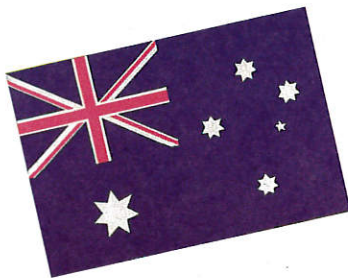
För tio år sedan var Australiens ekonomi ensidigt baserad på export av råvaror som mineraler, kött, får och vete. Den överskyddade och ineffektiva ekonomin var helt beroende av världspriserna på dessa varor. Den blygsamma tillverkningsindustrin för hemmamarknaden var omgärdad av höga tullmurar och Australien var okänt för strejker, ineffektiva transporter och dålig kvalitet. Handeln och kontakten med de asiatiska länderna var ytterst liten. Man såg med misstänksamhet på sina asiatiska grannar.

I dag har finansmarknaderna avreglerats, statliga företag privatiserats, marknader släppts fria och importtullarna sänkts till fem procent (förutom bil- och textilindustri). Av mer än 350 fackföreningar återstår ett femtiotal. Man har starkt effektiviserat transportindustrin och handeln med Asien är i dag större än den med USA eller Europa. Den lokala tillverkningsindustrin har satsat på förädling och kvalitet och därigenom nått exportframgångar framförallt i Asien. Ekonomin i Australien är därför inte längre lika beroende av råvaruindustrin.

Handel med Asien

Australien fokuserar idag i hög grad på

Asien i sina handelsrelationer med omvärlden, i viss mån på bekostnad

av traditionella handelspartner som Storbritannien. Australien söker bli en accepterad och värdefull medlem i "den asiatiska familjen". Det är i Asien-Pacifiken framtiden anses ligga. Det är där de många minnarna finns som skall mättas med högkvalitetsprodukter från det australiska jordbruket. Därmed inte sagt att handeln och samarbetet med Europa och Nordamerika kommer att minska drastiskt, särskilt inte på högteknologiområdet.

Snabbt växande ekonomi

Australien, vilken är en del av den snabbast växande ekonomiska regionen i världen, genomgick åren 1993

BNP-tillväxt på ca 6% per år. 1995 var ett mellanår med en tillväxt på 4%. Under 1996 har ekonomin börjat ta fart igen. Beslutet att tilldela OS världskapet i Sydney år 2000 har gett Australiens ekonomi ett ökat förtroende.

Svensk export

Det går mycket bra för den svenska exporten till Australien. Under 1995 uppgick den till drygt SEK 8,1 miljarder, vilket var en ökning på 29% jämfört med 1994. I absoluta tal är detta Sveriges 15:e viktigaste marknad. Men vad gäller Sveriges marknadsandelar på världens exportmarknader kommer Australien på en god åttonde plats efter de nordiska länderna, Storbritannien, Tyskland, Holland och Belgien.

Svenska produkter har i över 150 år funnits i Australien. Sverige representeras i dag av 110 företagsgrupper med dotterbolag samt ytterligare 850 företag med agenter.

Australiens hela import väntas öka med 8% detta år. De stora produktområdena är bilar, bussar och lastbilar, tele-

gruvutrustning, elektriska maskiner och apparater, datorer, metaller, papper, mätutrustning, värmeutrustning samt papper- och massamaskiner.

Tillgänglighet

Sveriges mest avlägsna närmarknad ligger bra till för Sverige trots avstånd. 85% av den australiska befolkningen bor i eller omkring de sex största delstatshuvudstäderna, så mycket som halva befolkningen i Sydney och Melbourne.

Tidsskillnaden på åtta till tio timmar kan man utnyttja till sin fördel i och med att man faxar innan man går hem så har man ett svar nästa morgon. Telekommunikationer och flygförbindelser är ypperliga.

Svenskar, svenska produkter och svenskt know-how har högt anseende. Detta har förstärkts av u-båtarna som Kockums bygger i Adelaide, Ericssons stora kontrakt med Telstra, ABBA's och de svenska tennisspelarnas stora popularitet etc.

Svenska affärsförbindelser med Australien har i hög grad underlättats av att de båda länderna har ett affärsklimat och en umgängeskultur som i hög grad gynnar ett snabbt och långvarigt etablerande av professionella och personliga relationer. Svenskar och australier har med andra ord mycket lätt att göra affärer och att socialt umgås med varandra.

Ur Christian Olssons rapport "Australien, vår mest avlägsna närmarknad, mot OS 2000" Exportrådet, Sydney, aug 96 samt Göran Hasselmarks grundrapport okt-95, Sveriges ambassad, Canberra.

Australien jämfört med Europa. Foto: Bartel Collectors World.

och 1994 en av västvärldens högsta kommunikation, läkemedel, bygg- och

Svenska föreningar down under

Det råder en sjudande verksamhet bland många av de svenska föreningar som finns Down Under. Man anordnar sammankomster av olika slag, firar midsommar och Lucia och många har en medlemstidning.

Nya Zeeland

I Auckland arrangerade Svenska Föreningen midsommarfest den 24 november. Tidpunkten motsvarar vådermässigt midsommartiden i Sverige och blommor och blad fanns i stora mängder för att

pryda midsommarstången. De meddelar att festen blev mycket lyckad med lekar, dans och sång.

På universitetet i Auckland finns en avdelning, **Scandinavian Studies**, i vilken ett svenskt par ingår som lärare. En av dem, Ivo Holmqvist, har för övrigt skrivit detta nummers Brev från Nya Zeeland. Institutionen på universitetet besöks ofta av andra svenskar, vilket uppskattas av såväl lärare som elever.

För yngre barn, som oftast har svenska föräldrar som för en kortare eller längre tid arbetar i Nya Zeeland, finns möjlighet att delta i Svenska skolans undervisning. Hösten-96 föregick undervisnin-

gen tre timmar varannan lördag och gruppen bestod av tolv elever i åldern 6-11 år.

Australien

I Australien finns ett flertal svenska föreningar och i Sydney ger fem av dessa (Svenska klubben, Svenska Kyrkan, Svenska skolan, Linnea Folkdanslag och Svenska Damklubben) tillsammans ut tidningen "Kvintessen" med insändare, tips och notiser som på olika sätt berör de boende och svenska medlemmarna i Australien. Organisationen har sina egna aktiviteter och egna medlemsavgifter men samarbetar

genom **Swedish Council of NSW. Svenska Kyrkan** i Melbourne firade 40 år den 1 december 1996 i Toorak House. Svenska Kyrkan är en mycket omtyckt samlingsplats för såväl boende i Australien som tillfälligt passerande. Förutom kyrkliga aktiviteter finns möjligheter att läsa svenska tidningar, träffa andra svenskar och njuta av kanelbullar, saltlakris m m. En oas och mötesplats för alla.

En annan aktiv organisation är **Svenska skolan** i Sydney. Den grundades 1978 och i detta nummer ger vi en något närmare presentation av deras verksamhet på sidan 18.

Spännande böcker från Nya Zeeland

BOOKeNZ - a Traveller's Guide to New Zealand Books är ett litet häfte som kortfattat beskriver de mest kända och lästa nyzeeländska böckerna inom olika ämnesområden. Nyzeeländsk litteratur uppmärksammades framförallt i samband med att författarinnan Keri Hulme fick det prestigefyllda *Booker Prize* för sin bok *The Bone People*. Det var även under 1980-talet som Margaret Mahy, Nya Zeelands välkända barnboks-författarinna, två gånger vann *Carnegie Medal* - ett av de finaste internationella priserna vad gäller barnlitteratur - för sina böcker *The Haunting* och *The Changeover*.

Mycket av den senast utkomna litteraturen i Nya Zeeland berör på något sätt förhållandena mellan Maori och Pakeha (=nyzeeländare med europeisk bakgrund). En del av dessa böcker har även filmatiserats och många känner säkert till Alan Duffs *Once were Warriors*, med svensk översättning *Krigarens själ*: En bok/film som handlar om en maorifamilj som lever under knappa förhållanden med en vardag fylld av våld. Om maoriernas historia skriver en av Nya Zeelands mest välkända historiker Michael King i sin bok *Maori: A Photographic and Social History*. Witi Ihimaera har författat boken *Bulibasha* som också handlar om maorier, deras liv och arbete med får på Nordöns ostkust.

I häftet **BOOKeNZ** finns en rad böcker beskrivna som man kan beställa genom postorderförlaget **New Zealand Books Abroad**. Häftet kan du rekvidrera från oss på Vänskapsföreningen.

Bilköp i Australien... och andra råd och tips

Ett häfte som beskriver allt du bör veta om att köpa, äga och sälja bil i Australien. I häftet tar författaren upp ställen att köpa bil på, försäljning av bil, försäkring och registrering, regler och lagar i Australien m m. Pris: 100 kr.

Resehandböcker och kartor

Du vet väl att du som är medlem kan köpa resehandböcker hos oss. Vi säljer t ex flera titlar från det stora australiska förlaget Lonely Planet. Vi har nyligen utökat vårt sortiment med böcker om Australiens samtliga delstater. Är man dessutom intresserad av vandring finns det guideböcker

med detaljerad information om de många vandringslederna. "Outback Australia" och "Islands of the Great Barrier Reef" heter andra titlar som fokuserar på spännande och populära områden.

Vi utökar sortimentet även vad gäller kartor: Nu säljer vi riktigt detaljrika kartor över Australien (skala 1:5 000 000) och Nya Zeeland (skala 1:2 000 000). Kartorna passar utmärkt när man planerar resan, eftersom även mindre vägar och småorter finns med, och de kostar bara 100 kr styck. Som med alla våra böcker, kartor och T-shirts bjuder vi på portokostnaden.

För en fullständig lista över våra produkter, se listan nedan.

Videotips

National Geographic har givit ut en video om Australiens urinvånare och presenterar Gugudjufolket som bor i ett vackert och avlägset hörn av norra Australien. En handfull människor lever i slutfasen av sin kultur och stammens äldsta försöker överlåta kunskapen om de ålderdomliga myterna om "drömtillståndet" till vad som kanske är deras sista generation. I filmen får du uppleva den unika natur, dess djur- och växtliv, som bland annat är inspirationskälla till deras heliga klippmålningar. Filmen är 60 minuter lång, har svenskt tal och kostar ca 150 kronor i handeln.

Boomerang

Vänskapsföreningens förlag

Australien

Lonely Planet: (engelskspråkiga)

☐ Australien	340
☐ Western Australien	210
☐ Northern Territory	210
☐ Tasmania	210
☐ South Australia	210
☐ Victoria	230
☐ New South Wales & ACT	260
☐ Queensland	280
☐ Outback Australia	260
☐ Great Barrier Reef	190
☐ Bushwalking in Aus.	170

Andra förlag

☐ Nordströms Sydney	150
☐ Australien	230
☐ Australia Camping guide	100
☐ RACV, engelsk	100
☐ Bilköp i Australien	100
☐ Forlaget Sophus	12
☐ Australien, karta	100
☐ Australien, karta	100
☐ Bartholomew	40
☐ Jätten Turamulli, Bambok	
☐ Förlaget Hjulet,	

Nya Zeeland

Lonely Planet (engelskspråkiga)

☐ New Zealand	300
☐ Tramping in NZ	190
Andra förlag	
☐ Nya Zeeland	180
☐ Willma-guides	120
☐ NZ Camping guide	120
☐ T.O.W travels, engelsk	100
☐ Nya Zeeland, karta	12
☐ Bartholomew	
☐ Nya Zeeland, karta	

Diverse

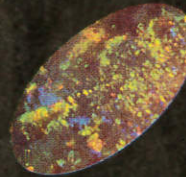
☐ SE Asia on a Shoestring	320
☐ Lonely Planet	160
☐ Söderhavet: paradismyt och verklighet, Platypus	130
☐ Resehandboken: Konsten att resa, Platypus	40
☐ Mini ordlista: sv/eng/ty/fr/sp i fickformat	65
☐ Föreningens t-shirt: blå, grön L/XL/XXL	

Sätt in pengarna på postgiro 548131 - 2. Skriv ditt namn, adress och medlemsnummer, samt din beställning på giroblanketten. Ditt medlemsnummer ser du på adressetiketten på NEWSletters baksida. Vi skickar varorna så snart vi fått inbetalningen. Du kan också skicka en check tillsammans med uppgifterna ovan. I så fall märk kuvertet **Boomerang**. Vår adress står på sid 2. Priserna är i svenska kronor och porto ingår.

Drömmen om det stora fyndet

För många år sedan var guldgrävarnas dröm att hitta den stora guldklimpen som skulle betyda lycka och välstånd resten av livet. Då gällde det liv eller död. Det gör det fortfarande för många australiska opalgrävar, som också kallas "fossickers". I Australien kan man som turist på genomresa få ett smakprov på det, som för en del australier blivit en livsstil.

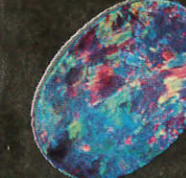
Opalen blev populär för första gången när romarna köpte den från Mellanöstern genom handelsmän. Opalen kom snabbt att betraktas som en av de mest dyrbara ädelstenarna. Man trodde att opalerna kom från Indien, och det romerska namnet *opalus* kommer från ett gammalt ord *upala*, som betyder ädelsten.

Opalen kom sannolikt från Ungern, som på den tiden var det enda landet som försåg världen med opaler. Sedan blev opalen passerad av andra fina ädelstenar, och inom kort fick man annat att tänka på - första världskriget. Opalerna fick sköta sig själva i de ungerska gruvorna tills man ett halvt sekel senare upptäckte stenen i Sydaustralien.

När den australiska opalen kom ut på marknaden skedde det med stort motstånd från ungrarna. De menade att det inte rörde sig om äkta opaler. De hade nämligen aldrig sett så fina och briljanta ädelstenar med så många olika färger. Detta var starten till världens största opalindustri. I dag producerar Australien 90% av världens opaler och "fossicking" har blivit populärt bland australier.

Ordet "fossick" betyder att rota runt eller söka efter något. En "fossicker" är någon som sliter hårt, för det mesta utan framgång. Sedan ska en stor portion tur till. Man arbetar ensam, och det gäller att ha turen att hitta just den portion sand som innehåller opalen.

En opal är en helt unik ädelsten, som är känd för dess många färger. Det finns inte två likadana opaler i hela världen. De har helt egna mönster

och storlekar. Ändå har man för att kunna värdera dem delat in dem i kategorier:

Black opal är den dyraste av de alla och de den betraktas också av många som den vackraste. Den visar ett helt spektrum av mönster, men alltid mot en svart bakgrund.

Fire opal är ett slags transparent, en genomskinlig sten. Den har röd till honungsfärgad bakgrund och är ofta ett helt spel av röda och gröna färger.

Harlequin: Här är färgerna uppdelade i ett slags lapptäcksmönster. Alla färger är klart åtskilda och uppdelade i fyrkanter.

Oftast uppkommer de många färgerna på en opal först när man vinklar stenen, så att ljuset får spela med färgerna.

Opalerna får ännu en uppdelning innan de är klara till försäljning. Här är det bredden på färgskalan som avgör på vilket sätt opalerna ska delas och poleras.

Solid är den äkta varan, d v s här har inte tillfogats något annat material till stenen. Den är obehandlad och således den dyraste.

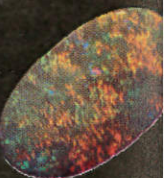
Doublet är en lite tunnare opal, där man tillfogat ett stycke silikon eller annat fast material, som kan bilda en bakgrund till de många färgerna.

Triplet är uppbyggt som ett slags tre-lagers sandwich. Här är det en bit silikon längst ner, i mitten den ursprungliga opalen och överst en klar sten, som gör att man kan njuta opalens färger.

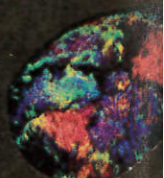
Det finns "fossicking" för alla intressen och på alla nivåer. Man kan ta ett helt år på sig, men också nöja sig med en halv dag. För att "fossicka" på det mer professionella planet dvs på egen hand krävs att man har verktyg och licens. En sådan kan man få hos huvudkontoret för Department of Minerals and Energy eller hos lokala operatörer. Priset

varierar liksom varaktigheten från en till tolv månader. Med en licens kan man gräva i all jord, dock krävs det alltid att man har ägarens tillstånd. För att göra det mindre besvärligt kan man leta opaler vid turistgruvorna. Man betalar en avgift, men i gengäld krävs ingen licens. Verktygen man ska använda är spade, skyffel, hammare, såll, skakmaskin och eventuellt elektronisk detektor. Som privatperson är det inte tillåtet att använda maskiner. Har du verktygen och licens är du på god väg, och kan på egen hand ge dig ut.

För dig som bara har en halv dag till förfogande finns det minsann också möjligheter. Du kan bara inte kalla dig "fossicker". I det här fallet heter det "noodling". Noodling är när man genomsöker slagghögar. Genomsökningen kan leda till fynd av en eller fler små opaler. Många tjänar sitt levebröd på detta sätt. Noodling har också blivit populärt bland turister.

Det har visat sig att bland de mest produktiva är de högarna, uppgrävda av bulldozers, där opalerna antingen har krossats eller missats av vårdslösa operatörer. Här kan turister sätta sig på toppen och med bara händer gräva efter opaler. Det måste dock sägas att det inte är här de stora fynden blir, men man har i alla fall möjligheten av få med sig hem en souvenir. Varken du ger dig på fossicking eller noodling blir det alltid en upplevelse. Men passa dig - det är svårt att sluta!

Byarna där det hela började finns fortfarande kvar. Listan skulle kunna göras mycket lång, men några av de populäraste är Coober Pedy och Andamooka i Sydaustralien samt Lightning Ridge i New South Wales. Är du intresserad av denna sport kan du få fler upplysningar hos Vänskapsföreningen.

Text: Christine Möller

Äventyr i Perth

Vill du känna äkta nybygggaranda fast i en skinande, ultramodern storstad? Då är Perth stället för dig. Utslängd som en liten utsökt diamant på Australiens heta västkust verkar denna stad märkligt omedveten om världen runtomkring.

Kanske var det mitt första intryck av Perth som skapade denna känsla - där kom jag och 40 andra trötta och smutsiga resenärer i en buss som färdats många långa mil över *the Nullarbor* - öken och åter öken! - när vi plötsligt drabbas av synen av blänkande skyskrapor och lummiga parker vid *Swan Rivers* utlopp. Hur hade allt detta kunnat växa upp ur ingenting?

Efter två dagars vila, bad och Australian Open på TV drog Emily från Perth med mig på en shoppingrunda. Det var 35 grader varmt. Asfalten kokade, solstrålarna reflekterades i fasadernas spegelglas, människorna stressade runt bland affärerna och jag led (och nu talar vi om en person som i vanliga fall anser shopping vara himmelriket på jorden). I ungefär en timma höll jag ut, sen sjönk jag ihop som en uttorkad blomma. På en ofentlig toalett stänkte jag vatten i ansiktet - å, ljuva känsla! Resten av

har ett fantastiskt akvarium och turer ut till valarna.

Perth är en stad vars arkitektur känns

Ger man sig ut på Swan River får man en annorlunda, men inte mindre vacker vy av Perth. Här kan man få se

Det kristallklara vattnet vid Rottnest Island. Arkivfoto.

Utsikt över Perth. Arkivfoto.

väldigt amerikanskt 80-tal, vilket inte är så konstigt med tanke på att staden under de senaste decennierna upplevt ett rejält ekonomiskt uppsving i och med upptäckten av stora mineralfyndigheter i västra Australien. Men även i slutet på förra seklet var det glada dagar i Perth, då guldgruven satte in. En och annan 1800-talsbyggnad i sandsten går därför att hitta inklämd mellan alla sterila skyskrapor i city. *Government House* på St George's Terrace är ett exempel, byggt av straffångar 1859-64. På samma gata ligger *Old Perth Boys' School*, också den en vacker gammal byggnad i gotisk stil, samt pampiga *Palace Hotel* - numera en bank - från 1895.

Strålände utsikt

Det var inte förrän jag tagit mig upp till *Kings Park* som jag insåg hur otroligt vackert beläget Perth ligger vid Swan Rivers mynning och Indiska oceanens strand. Utsikten är hänförande. Jag tog en buss upp, men i svalare väder kan det inte ta mer än en kvart att promenera från centrum till denna vidsträckt park på *Mount Eliza*. I parkens botaniska trädgård kan man på våren njuta av västra Australiens berömda vildblommor.

de svarta svanar med röda näbbar som gett floden - och ölet! - sitt namn. Åker man uppströms ser man mest lyxvillor på rad. Underbarast är om man träffar på en rik ung man, exempelvis på nattklubben *The Havana* i restaurangtata stadsdelen *Northbridge*, och blir utbjuden på en kryssning i hans tjusiga segelbåt runt Swan Rivers mynning...

Vid kusten

Gott om vatten finns det i vackra blåa Indiska oceanen. *Swanbourne* heter en populär strand för nakenbadare, men för surfare och andra finns det ett helt pärlband av stränder att välja bland utmed kusten, t ex *Scarborough*, *Cottesloe* och *Sorrento*. Badvakter finns på samtliga dessa stränder, vilket är viktigt eftersom man lätt kan driva ut med den starka strömmen. Men vattnet är ljuvligt svalt.

The Fremantle Doctor är också ljuvligt sval - så kallas den havsbris som, om man har tur, sveper in över Perth på eftermiddagen. *Fremantle* är annars den charmiga och sprudlande hamnstad som kommit att växa ihop med Perth. Tar man pendeltåget tar det bara en halvtimme att ta sig hit från centrum. I Fremantle mår man bra!

Det fullkomligt kryllar av trevliga caféer, restauranger, butiker och gallerier, och alltid är det någon festival på gång. Och trots att Fremantle fick en genomgående restaurering inför det prestigefyllda försvarandet av America's Cup 1987 (man lyckades tyvärr inte behålla den åtråvärda segeltrofén), känns den historiska atmosfären levande.

Sillsmörgås på Miss Maud's

Miss Maud's på 33 South Terrace är ett bistro med stor terrass där man har fin utsikt över Fremantles folkliv. *Smörgåsbord* står det på skylten utanför, och mycket riktigt, Miss Maud är egentligen fröken Maud och utvandrad svensk. *Miss Maud's* har ett antal restauranger och brödbutiker i Perth och har nu spritt sig ända till Sydney på östkusten. Det är inte dumt att kunna beställa både sillsmörgås och prinsessstårter på andra sidan jordklotet!

Fremantle är väl den mest kända, men absolut inte den enda förstaden till Perth. Man kan åka flera mil ut från Perths tämligen kompakta stadskärna och fortfarande befinna sig bland de typiska enplansvillorna i tegel. Jag tillbringade några dagar i *Safety Bay* bland trädgårdar och pooler. En dag gick vi ut till lilla *Penguin Island* - ja vi gick faktiskt! När tidvattnet var lågt var det bara att ta av sig sandalerna och promenera ut. Vi gick runt ön och tittade på fåglar och skygga pingviner, sedan gällde det att ta sig tillbaka till fastlandet innan tidvattnet steg.

Rottnest Island är en större ö en timmas båtfärd från Perth. Hit kom holländarna redan 1696 och döpte den till "Rats Nest" p g a alla de vita råttorna. Nu är det inte råttor utan s k quokkakängurur, och det vimlar av dem över hela ön. De låter sig gärna matas! Rottnest Island var fängelse för aboriginerna en gång i tiden, men nu är fängelset ombyggt till hotell och ön en tillflyktsort för Perthborna. Men "quokka kicking" som förr var en populär sport är numera olagligt.

Erika Dahlberg

Övernattningsmöjligheter:
Swanview Motor Inn AU\$75;
Sebel of Perth AU\$178.
Priserna gäller från 1 apr 97,
per natt i dubbelrum.

den dagen blev jag sittandes på ett luftkonditionerat glasscafé.

Meteoriter, hajar och skyskrapor

För Perthborna själva verkar dock inte hettan under sommarmånaderna vara något problem. Dessutom behöver man absolut inte vara utomhus, alternativt är många. På Frances Street norr om järnvägsstationen ligger *Western Australia Museum*. Här finns bl a en omfattande och intressant utställning om aboriginernas kultur, främst Pintubistammen. I Perth har man funnit spår från aboriginerna daterade så långt som 40 000 år tillbaka i tiden. En imponerande samling meteoriter - det finns gott om sådana i den australiska öknen - ryms också inom museets väggar. Den största väger elva ton! *Underwater World* i *Hillary* strax norr om Perth är ett annat roligt ställe: De

Ta en tre-dagars tur från Perth till Monkey Mia med Australian Pacific Tours. Turen kostar AU\$ 545 och inkluderar bl a en övernattnings på Monkey Mia Dolphin Resort.

Aktuellt från Australien

Nordiskt Australienresande ökar
Allt fler nordbor åker till Australien. Den senaste australiska statistiken visar att antalet inresta från Finland ökar allra mest, 14,5% fler än under motsvarande period 94/95, och nu uppgår till 6 438 under tolv-månadersperioden t o m sept 96. Danskarna ligger tätt efter och har ökat med 13,4%; svenskarna har ökat med 12,6%; och nordmännen med 11,5% till 6 858 inresta personer. Antalet danskar som besökte Australien under den senaste perioden var 17 428, och antalet svenskar var 23 147.

Årets Australier utsedd

Nobelpristagaren professor Peter Doherty har utsetts till Årets Australier 1997, meddelade premiärminister John Howard häromveckan. Den 55-årige Doherty och schweizaren Rolf Zinkernagel tilldelades i oktober Nobelpriset i medicin för sin forskning kring hur människokroppen bemöter fientliga bakterier.

OS-maskotar

Sydneys olympiska kommitté valde nyligen vilka djur som ska få äran att bli OS-maskotar. Eftersom kängurun och koalabjörnen börjat bli ganska slitna som nationalsymboler blev istället följande, relativt okända djur ur Australiens fauna valda: *Kookaburran* som är ett slags kungsfiskare, *näbbdjuret* som även kallas vattenmullvad och *echidnan* som är lika taggig som en igelkott. Helena Harris och Matthew Hatton, paret bakom det framgångsrika barnprogrammet *Bananas in Pyjamas*, har skapat tre lagom gulliga figurer som ska dra in pengar åt handeln.

Ny ungdomstrend

Nu är det inte längre skateboard som gäller bland ungdomarna i Sydney, nej, nu ska det vara en "scooter" eller som det heter på ren svenska: Sparkcykel! Tillverkarna har tagits på sängen och har svårt att möta den stora efterfrågan på detta färdmedel som användas i en hastighet på högst 10 km/h. "Scootern" går både att styra och bromsa, men är betydligt billigare än en vanlig cykel.

Spektakulär stjärnhimmel i söder

Australien är ett paradys för lystna stjärnskådare - här finns vidsträckta områden utan störande inslag av stadsljus. Dessutom kan flera av natthimlens klarast lysande stjärnor bara ses på södra halvklotet.

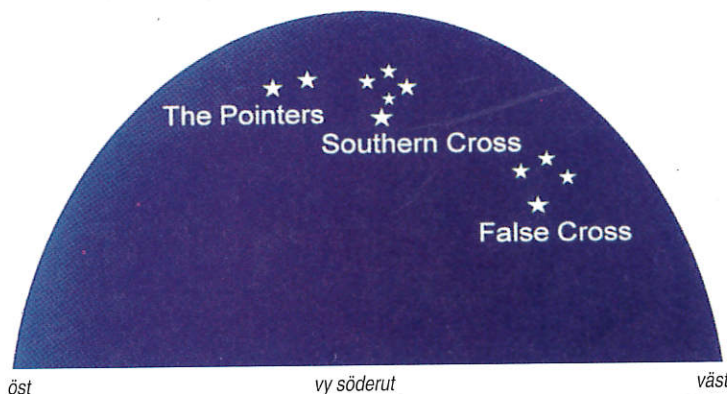
Även amatörer står hänfödda inför anblicken av de intensivt skimrande stjärnorna mot Australiens djupblå natthimmel. *The Southern Cross* är väl den mest kända stjärnbilden - den finns representerad både på Australiens och Nya Zeelands flagga. Tittar man noggrant kan man urskilja flera olika färger: Tre av de fyra starkaste stjärnorna är blåvita, en är röd och den femte, svagaste stjärnan är brandgul. Dessa färgskillnader beror på stjärnornas olika temperaturer, med blåvitt som hetast och rött som svalast.

Aboriginernas tolkningar av *the Southern Cross* varierar mellan stammar från olika delar av landet. Några ser den i kombination med *the Pointers* som en stingrocka som jagas av en haj; för andra är det ett vitt eukalyptusträd med två gulkammade kakador i annalkande.

Fyra svagare stjärnor i närheten, liknande men aningen större till formen, kan misstas för *the Southern Cross*. Genom att först söka upp *the Pointers* kan man enkelt undvika förväxling. Dessa två stjärnor pekar mot *the Southern Cross* och är båda bland de tio starkast lysande stjärnorna på hela himlen. Den av de två som är längst från *the Southern Cross*, *Alpha Centauri*, är den tredje starkast lysande stjärnan på himlen och näst solen den som är närmast jorden - bara ungefär 40 miljoner kilometer eller 4,3 ljusår härifrån!

Maj är en av de bästa månaderna för att hitta *the Southern Cross*. Tidigt på kvällen står den då högt på himlen och kan beskådas från de flesta ställen i Australien. Helst bör man dock välja en riktigt mörk plats, utan skymmande träd eller byggnader. Om man väntar en kvart och låter ögonen vänja sig vid mörkret ökar stjärnornas synlighet märkbart. Bäst och bekvämast är att ligga ner inlindad i en filt, så undviker man både nackspärr och förkylning.

Text: Erika Dahlberg

Eco - Challenge

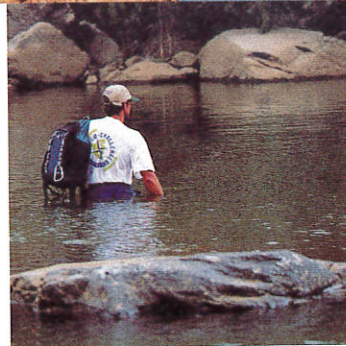
De kom, de såg... men mindre än en tredjedel genomförde!

Det är inte ett äventyr även om både uppgifterna och omgivningarna leder tankarna åt det hållet, nej, det är världens tuffaste tävling:

Eco-challenge, som också kan liknas vid att vara ute på vildmarksexpedition.

Platsen är Queensland, Australien - det perfekta stället som kan erbjuda deltagarna och tävlingen allt vad som krävs: En 480 km lång terrängbana! Tävlingsdeltagarna ska ta sig till mål med hjälp av timmerstockar, hästar, kajaker, löpning, cykling, bergsklättring och andra krävande aktiviteter. Själva ruten avslöjas först när deltagarna står vid start, och det lag som är först över mållinjen vinner.

Tävlingen **Eco-challenge lifestyles** som nu går av stapeln för fjärde gången startades av amerikanen

Mark Burnett. Målet var att skapa en ny typ av utomhustävling, vilket man måste säga att han lyckades med med råge. Deltagarnas enda hjälpmedel är en kompass, en karta och det egna förståndet. För att genomföra tävlingen

krävs samarbete och sammanhållning. Lagen ska både starta och gå i mål samlade.

Arrangörerna bakom Eco-challenge ställer stora krav på miljön, därav namnet **Eco**.

Reglerna säger också att deltagarna inte får efterlämna några synliga spår, och att naturen inte får påverkas eller skadas. Tävlingen som äger rum i augusti i år kommer visas på TV, Discovery Channel, och kan därmed ses i hela 146 länder.

Har du lust att delta krävs det bara att du har god kondition, har intresse för utomhusaktiviteter, att du är 18 år fyllda och kan samla ett lag på max fyra personer bestående av män och kvinnor. Om du är intresserad av att få veta mer om denna begivenhet, kontakta **Vänskapsföreningen** för information och material.

Sydney Film Festival 1997

Australiens ledande filmfestival äger rum den 6-20 juni i *State Theatre* i Sydney. Programmet innehåller både korta och fullängdsfilmer från hela världen, dokumentärer, experimentella filmer, temakvällar, sena föreställningar med något utöver det vanliga samt föreläsningar av de besökande regissörerna.

Biljetter beställs antingen till en hel dag eller en hel kväll, och alltså inte bara till en enkel föreställning: Detta för att förstärka känslan av att vara på filmfestival. 1996 kom över 12 500 personer och såg 235 filmer från 36 länder.

Kontakta Vänskapsföreningen för ytterligare information och program!

Om helvete och paradiset

Den gjorde succé på förra årets filmfestival i Sydney och på Göteborgs filmfestival i år, den har prisats av Steven Spielberg och höjts till skyarna av kritikerna t o m i sitt hemland Australien. Det handlar om *Shine*, filmen om den australiska pianisten David Helfgott som trots sin sinnessjukdom och med stor hjälp av sin fru gjort strålande karriär som konsertpianist.

Geoffrey Rush spelar huvudrollen i den omskakande och sanna historien om David Helfgott, son till fattiga judiska immigranter i Perth, underbarn och på väg mot internationell berömmelse som konsertpianist när han fick ett totalt sammanbrott i 20-årsåldern.

Han fick sedan uthärda tio fruktansvärda år av sinnessjukdom, elchocksbehandling och det förnedrande livet på

mentalsjukhus innan han mötte sin blivande fru Gillian. Hon hjälpte honom tillbaka till de internationella scenerna och till den fantastiska uppskattning han rönt i konserthus i bl a Tyskland, Danmark och Österrike. Efter hans senaste Danmarksturné skrev *Berlingske Tidende*: "Det var inte bara pianokonst av högsta klass, det var minst lika mycket en musikalisk bekvämlighet av innerligaste sort... Få pianister i världen kan nå upp till David Helfgotts höjder."

Scott Hicks, som regisserat *Shine*, har i filmen tagit fasta på musikens gudomliga kraft och för skickligt i åskådarna i Helfgotts musikaliska värld av "helvete och paradiset", som Helfgott själv, nu 50 år, uttryckt det. *Shine* visas just nu på biografier runt om i Skandinavien.

Möte med Monica Pellizzari - prisad regissör från Australien

- Tack vare framgången för kvinnor som Jane Campion* och mig börjar antligen den chauvinistiska mentaliteten inom den australiska filmindustrin förändras.

Monica Pellizzari skrader inte orden när hon talar om sin långa och motiga väg för att få göra film i sitt hemland Australien. Med sin långfilmsdebut *Fistful of Flies* kammade hon hem tre priser på Stockholms filmfestival: Bästa debutant, bästa foto samt den internationella juryns pris för bästa film.

Filmen handlar om 16-åriga Marias skoningslösa uppror mot sina italienska föräldrar på den australiska landsbygden. På ett ärligt sätt skildras hur hon kämpar för rätten till sin egen sexualitet och hur hennes starka men motstridiga känslor för sin mamma förändras under denna tid.

Även Monica Pellizzari är dotter till italienska emigranter. Hon är uppväxt i en förort till Sydney och beskriver sin barndom som eländig. Trots detta lyckades hon ta sig in i filmbranschen via *Australian Film TV and Radio School*, en skola som hon under sina år där på mitten av 80-talet inte upplevde särskilt positivt.

- Alla mina kvinnliga vänner som gick på skolan tycker som jag att det var ett helvete. Det var väldigt maskulint, alla lärarna var män och inga kvinnor kom in på regissörsutbildningen. Jane Campion avslutade sin kurs precis när jag började, och hon blev min mentor när de försökte kasta ut mig ur skolan - de tyckte jag var för lik henne. När

Tasma Walton som Maria i *Fistful of Flies*. Foto: Stockholms filmfestival.

hon blev allvarligt sjuk i sex månader upplevde jag en hemsk tid. Och det var likadant för andra kvinnor, huvudsakligen för att de ville att kvinnor skulle bli produktionssekreterare och inget annat. Jag var tvungen att göra film om rugby för de sa att det skulle förbättra min förmåga att regissera. Det var hemskt. Vi strejkade och allt möjligt. Nu skäms de, och varje gång jag öppnar munnen säger de "å nej, inte hon igen", för jag berättar sanningen.

Monica Pellizzari tog sin regissörsexamen 1987, och sedan dess har skolan förändrats säger hon.

- Mentaliteten på skolan har förändrats till kvinnors fördel. De var tvungna, ef-

tersom makten inom filmindustrin nu finns hos kvinnor som Jane Campion.

Sedan åkte Monica Pellizzari till Italien för vidareutbildning på *Il Centro Sperimentale*, där den kreativa friheten var ännu mindre än i Sydney.

- Skillnaden var att i Italien fanns en sådan respekt för film, och där fanns så många levande representanter för film. Jag sökte själv upp Bernardo Bertolucci och fick jobba med honom vid inspelningen av *Den sista kejsaren*. I Italien fick jag lära mig om filmen som form - i Australien är form fortfarande ett fullt ord.

I samband med prisutdelningen i Stockholm prisades Monica Pellizzari för det expressiva bildspråket i *Fistful of Flies*. Hennes medarbetare Jane Castle belönades för bästa foto med motiveringen "personlig stil och mod i bildbeskrivningar som tillsammans med scenografi och färgval väl understödjer historien". *Fistful of Flies* vann också ett pris på filmfestivalen i Venedig. Ändå säger Monica Pellizzari:

- Jag har tur om jag får göra en andra film i Australien. Regeringen och myndigheterna tycker *Fistful of Flies* är pinsam för att den är så provokativ. Dessutom kommer den inte dra in några miljoner.

Intervju: Erika Dahlberg

* Jane Campion kommer från Nya Zeeland och har bl a regisserat den Oscarsbelönade filmen *Pianot*.

Aktuellt från Nya Zeeland

Nytt namn på kiwifrukt

Ett nytt märke kommer från och med i år kommer sitta på varenda kiwifrukt som odlats i Nya Zeeland, nämligen "Zespri"! De nyzeeländska kiwiodlarna vill på detta sätt få konsumenter över hela världen att tydligt se vilka kiwifrukt som växt i Nya Zeeland. Namnet "Zespri" har testats fram och budskapet man vill få fram är "energi, spänning, något positivt". Europa är Nya Zeelands största exportmarknad för kiwifrukt.

Cyklon över Coromandel

Resterna av två tropiska cykloner passerade över Nya Zeeland under nyårshelgen och orsakade översvämningar och förstörelse för miljontals kronor. Coromandel-halvön utsattes värst, men jordskred till följd av häftiga regn stängde av vägar så långt söderut som Dunedin. En man i Auckland avled när han kom i kontakt med en elledning som kastats ner av stormen. Ungefär en gång om året drabbas Nya Zeeland av en cyklon.

Rugby på gång

Auckland Blues är starka favoriter i årets upplaga av den nyzeeländska rugby-superligan "Super 12". I egenskap av förra årets vinnare är oddsen för Aucklandlaget inte höga i årets serie, vars första match spelas mellan *Wellington Hurricanes* och *Waikato Chiefs* den 28 februari.

Marsfestival i Wellington

Matthew Henshaw, som slukade fjorton svärd i rad för att komma med i Guinness rekordbok, är en av många internationella nummer på *Wellington Fringe Festival* i mars. Bland övriga artister kan nämnas stråkkvartetten *Strung Out*, som kommer framföra sina originalkompositioner högst upp på ett parkeringshus mitt i centrala Wellington. Singapores enda döva teatersällskap *H Theatre*, samt gruppen *Manic Opera* som beskrivits som "Andrews Sisters on acid" uppträder också på festivalen.

Kilde: Newzgram, Feb. 1997

Bra att veta inför resan

Många ringer oss och ger tips och råd - både före och efter resans genomförande. Det är vi otroligt tacksamma för! Tack vare alla dessa tips kan vi förbättra, förändra och utveckla vår service så att den blir så bra som den någonsin kan. Många praktiska upplysningar inför resan har vi ställt samman i en folder som alltid bifogas biljetterna. Här finns information om såväl visum- och tullregler som upplysningar om flygbiljetter. Har du ytterligare frågor efter att du läst igenom foldern, är du naturligtvis hjärtligt välkommen att kontakta oss.

Sydney Opera House

Reservera dina biljetter till Operahusets föreställningar genom Vänskapsföreningen!

Du kan få programmet hemskickat, och mot en avgift på 100 kr reserverar vi dina biljetter. Biljettpiserna ligger mellan AU\$55-150. Önskar du guidning och trerättersmiddag innan är det också möjligt mot extra AU\$84.

En av våra medlemmar berättar följande om sina årtar på operan i Sydney:

Tidpunkten för min resa bestämdes utifrån min önskan att se *Australian Opera's* berömda uppsättning av *La Bohème*, regisserad av Baz Luhrmann, som också gjort filmen *Strictly Ballroom*.

Från början hade jag bara beställt biljetter till föreställningen den 24 augusti, men tanken på att jag skulle kunna bli sjuk just den kvällen fick mig att beställa biljetter även till den 21 augusti. Det betydde att jag skulle till operan redan den första kvällen. Men är man operafantast så är man.

Jag lyckades få *premium reserve* biljetter - det är de bästa biljetter man kan få och kostar 691 kr per kväll.

När jag kom ner till Circular Quay och fick se det upplysta operahuset för första gången fick jag nypa mig i armen för att vara säker på att jag inte drömde. Och jag kunde inte se mig mått, då jag lite senare stod på en av operahusets utomhusbalkonger och njöt av ett glas vin före föreställningen. Jag tvivlar på att en operapublik kan få

en vackrare upptakt till föreställningen någon annan stans i världen. Kort efter det dämpades ljuset, orkestern började spela, och de följande två timmarna var jag fullständigt uppsluktad av den fantastiska sången och

musiken. Några kvällar senare var jag ånyo på operan och såg en fin uppsättning av *Lucia di Lammermoor* med Gillian Sullivan och Jeffrey Black i de ledande rollerna.

Och vart ska jag så åka på semester i år? Jo till Nya Zeeland (en annan gammal dröm), men först ska jag till Sydney en vecka. Jag har biljetter till operan den 17 och 20 september.

Den 17:e är det Tjajkovskys *Eugene Onegin* med Jeffrey Black, och den 20:e Massenets *Werther* med David Hobson.

Är man operafantast så är man.

Lis Larsen,
Søborg

På kamelsafari och i luftballong över Alice Springs

Alice Springs är en attraktion i sig, framför allt med tanke på dess isolerade läge mitt i de centrala delarna av Australien med allt vad det innebär för människor som bor där. Alice Springs är dessutom en utmärkt utgångspunkt för ett antal annorlunda dagsutflykter.

Ett suveränt och mäktigt sätt att beskåda det säregna landskapet runt Alice Springs är via **ballongflygning**. Stillheten, färgerna och solen ger tillsammans den obeskrivbara upplevelse som är så speciell vid ballongflygning. Luftfärden avslutas med en mycket fyllig frukostbuffet - mitt i bushen. 30 min luftfärd och buffet kostar AU\$ 130 och för 60 min luftfärd och buffet är priset AU\$ 190.

En annorlunda upplevelse får du också genom en ridtur på kamel. Vi rekommenderar en **kamelsafari** från Mecca Date Garden i Alice Springs till Frontier Camel Farm, där du efter en rofylld ridtur får sätta dig till dukat bord och njuta av områdets specialiteter.

På Frontier Camel Farm finns även kängurur och kräldjur att beskåda. Ridtur, middag och transport från/till hotellet kostar AU\$ 80.

Båda utflykterna får du veta mer om hos Vänskapsföreningen.

Ta tåget - mer än bara transportmedel

Planerar du att se delar av Australien genom ett tågönster, kan du redan nu få upplysningar om tider och priser fram till 31/3 1998.

Som exempel på välkända sträckor kan nämnas:

"Indian Pacific" från Sydney till Perth - **AU\$ 763** med Holiday Class.

"The Ghan" från Adelaide till Alice Springs - **AU\$ 325** med Holiday Class.

"The Overland" från Adelaide till Melbourne - **AU\$ 112** med första klass.

Ny jordenrunt-kombination

Air New Zealand har tillsammans med KLM och åtta andra flygbolag gjort en ny jordenrunt-biljett med över 400 destinationer runt om i världen.

Du kan sätta ihop din jordenruntresa precis som du själv vill - möjligheterna är många. Ett exempel kan vara:

Göteborg - Amsterdam - Ho Chi Minh (Saigon) - Singapore - Auckland - Santiago (Chile) - Amsterdam. Pris med avresa under lågsäsong (1 april - 30 juni): **14 500:-**. Extra stopp kan köpas för US\$ 75 per stopp.

Ring Vänskapsföreningen och få din drömresa jorden runt komponerad.

SAS och Air New Zealand Nyhet

Nu kan man även flyga till Wellington på SAS & Air New Zealands 3-månaders biljett till Nya Zeeland. Städerna Auckland och Christchurch finns med sedan tidigare.

Pris 10 600:- avresa från 13 olika städer i Sverige.

Att upptäcka Västaustralien i hyrbil

Marina Thorman från vårt kontor i Göteborg reste till Australien i somras. Hon hyrde bil och åkte runt i den väldiga delstaten Västaustralien. Nedan följer hennes reseberättelse.

"Västaustralien är lika stort som Väst-europa men glesbefolkat (färre än 2 miljoner människor bor här). Men det gör det inte mindre intressant, området är outtömligt på naturupplevelser av alla skiftande slag. Här kommer man verkligen naturen in på livet, får möta delfiner och andra vattnets vänner, färgglada fåglar, naturfenomen och de vackra vilda blommorna som har gjort Västaustralien så känt bland botaniker och andra.

Turen jag gjorde gick från Port Hedland till Perth och jag avverkade ungefär 250 mil med alla avstickare. Hyrde en bil av AVIS som var både ny och skön att köra så här långt med. Vad man ska tänka på när man kör bil på västkusten är att det ofta är långt mellan bensinstationerna (30 mil är inte ovanligt). Så köp en bra vägkarta där bensinstationerna finns utsatta. Man ska också ha med sig gott om vatten till sig själv och bilen om den skulle börja bli varm och koka. Händer det något med bilen kan man bli stående ett tag i värmen innan någon kommer förbi och då gäller det att dricka mycket.

Vägarna är bra att köra på och det är lätt att ta sig fram i en vanlig bil om man håller sig till huvudvägarna. Annars är det fyrhjulsdrevet som gäller. På många s.k. "roadhouses" som ligger långs med vägarna bjuder man på gratis kaffe till chaufförerna. Det gäller att inte somna vid ratten då man kör på de långa och raka vägarna mil efter mil. Stanna ofta och njut av naturen och alla sevärdheterna istället för att stressa fram. Att flänga runt gör ingen glad, utan bestäm er för att se ett mindre område mot att köra bil varje dag. Att packa upp och packa ner blir man fort trött på.

Efter att ha hämtat bilen i Port Hedland begav jag mig söderut mot Exmouth och Ningaloo Reef. Här kan

man idka alla typer av vattensporter. Sportfiskare från alla världens hörn kommer hit för att prova lyckan! Har man dessutom tur och är här på rätt tid av året kan man få njuta av de majestätiska valhajarna (mars - maj) samt mantarockorna och knölvalarna (juli - november). För att inte tala om de charmiga sköldpaddorna som kommer upp för att lägga ägg mellan november och januari. Här kan man tillbringa mycket tid utan problem. Nästa stopp blev i Coral Bay, som är ett litet samhälle och en stor semesterort för australierna. Här snorklar man på revet eller kopplar av i sanddynerna.

Ytterligare söderöver kommer vi till Monkey Mia som är känd för sina tama delfiner och säg den som inte charmas av

dem. Här finner man också de mer skygga sjökorna. Passa på att göra en guidad promenad här med någon "ranger" (parkvakt) så får du lära dig massor om djuren och växterna. Det är både lärorikt och väldigt trevligt.

En underbar nationalpark är Kalbarri med sina raviner och dalgångar. Här finns det en mängd vandringsleder att välja på. För dem som är sugna på att klättra finns det leder i olika svårighetsgrader. Området är speciellt känt för sina vackra vilda blommor som lyser upp omgivningen på vårkanten.

Från Kalbarri tog vi oss till Cervantes som är inkörsporten till det märkliga ökenområdet "The Pinnacles". Området består av kalkpelare i lustiga former. Här kan man med fantasins hjälp se både djur och människor gestaltade i formationerna. De högsta pelarna är hela 5 meter höga. Sanden ser nästan gul ut här.

Så nådde vi då Perth som ligger så vackert vid havet. Att köra bil i Perth är inte så lätt, då nästan alla gatorna i centrum är enkelriktade. Så man snurrar lätt runt ett tag och får på så sätt en känsla av staden och lite sightseeing på köpet. I Perth med omgivning finner man alltid något i sin egen smakriktning men det får ni upptäcka på egen hand."

(Läs mer på sid 7).

Kalbarri Nationalpark. Foto: Marina Thorman.

Vildblommor. Foto: Søren Alling.

De trevliga chaufförerna. Foto: Søren Alling.

Tre dagar på västkusten

Søren Alling från Köpenhamnskontoret åkte med Australian Pacific Tours på en tur längs Australiens västkust. Han rekommenderar att man ska ha minst tre dagar för att se *Monkey Mia* och *Pinnacles*, och berättar följande:

"Monkey Mia är den plats där man har bäst möjlighet att komma i kontakt med vilda delfiner inne vid strandkanten. Med Australian Pacific Tours övernattar man på Monkey Mia Dolphin Resort med utsikt över stranden. Delfinerna kan som

regel bäst upplevas på morgonen kl 7.30 - 8.00, då de blir matade.

En annan vacker naturupplevelse på turen är ängarna med vildblommor. September är den bästa tiden. Australian Pacific Tours har chaufförer som vet en massa och ger sig tid att berätta om allt det man ser på vägen. Passagerarna är ofta från Australien och i 55-65 årsåldern. Roligt har man för stämningen är på topp och de är ofta väldigt öppna och trevliga. Är man intresserad av att möta australier är det

ett perfekt tillfälle. De är mycket intresserade av utländska turister, och stolta över att kunna berätta om sitt land.

På hemfärden från Geraldton till Perth kan man åka med 4-wheel-drive längs kusten genom sanddynor och naturområden där man kan se kängurur hoppa förbi. Vill man få med det här extra äventyret ska det beställas hemifrån."

För pris se sid 7, eller kontakta Vänkskapsföreningen.

WTG'97 i Sydney

World Transplant Games är VM för transplanterade och i år äger världsmästerskapen rum den 22-28 september i Sydney. Cirka 1000 personer från 40 olika länder deltar. Sverige har vid tidigare VM varit framgångsrika med medaljer i bl a badminton, cykel, golf, kulstötning, löpning i olika distanser och tennis. De tävlande har det gemensamt att alla genomgått någon slags transplantation av lunga, hjärta, njure eller lever. Tävlingar och arrangemang är mycket professionella och brukar följas med stort intresse av medier. VM gruppen får rika tillfällen att diskutera Sverige och göra reklam och sponsorer välkomnas att höra av sig till Anders Olsson tel.031-620222. Den svenska truppen ligger i dagarna i hårdträning inför världshändelsen i september - vi önskar alla lycka till!

Beställ nu och få 10% rabatt
Bussbolaget Connections, som specialiserat sig på bussturer för dig mellan 18 och 35, ger 10% rabatt om du beställer och betalar din resa före den 31 mars.

Drömmresan med reseledare

Genom Queenslands gröna regnskog och centrala Australiens röda öken. Från det pulserande storstadslivet i Sydney, Adelaide och Brisbane till rofyllda sandstränder på öarna Magnetic och Fraser. Se exotiska fiskar och färggranna koraller i Stora barriärrevet, sjölejon på Kangaroo Island och kameler i Alice Springs. Njut av livet ombord på lyxtåget "The Ghan" och utsikten från veteranåget genom regnskogen till Cairns.

På denna 23 dagar långa rundtur med Vänskapsföreningen och svensk reseledare upplever du Australiens spännande kontraster och ser några av de bästa sevärdheterna.

Datum: 8-30 november
Pris: 34 400:-/person

Ring till Vänskapsföreningen, så skickar vi ett program.
En liknande tur genomförs i februari/mars 1998.

Upptäck Malaysia!

Varför inte ta en liten avstickare till Borneo eller Langkawi på väg till Australien och Nya Zeeland? Malaysian Airlines erbjuder nu en gratis flygsträcka om man bokar hotell på orten genom Vänskapsföreningen före avresan.

Kuching (Borneo): Flyg Kuala Lumpur till Kuching tur och retur, två nätter på Domai Lagoon Resort i dubbelrum, transfer flygplats-hotell tur och retur, frukost samt en guidad stadsrundtur. SEK 415 per person.

Langkawi: Flyg Kuala Lumpur till Langkawi tur och retur, två nätter på Burau Bay Resort (bungalows), transfer flygplats-hotell tur och retur, frukost samt en guidad ö-rundtur. SEK 455 per person. Liknande erbjudande finns också på följande platser: Kota Kinabalu, Singapore och Penang.

Europeiska försäkringar - MINI och MAXI

Den mest omfattande reseförsäkringen MAXI ger ett fullgott skydd under hela resan. Du får tillgång till Euro-Alarm, Euro-Centers och får ersättning för läkavård. Du kan även få resestartskydd, anslutningsskydd, ersättningsresa och mycket mer - om otturen skulle vara framme. Du betalar ingen självrisk.

Om du redan har en försäkring med reseskydd utanför Norden, kan du komplettera med Europeiskas MINI reseförsäkring. Då får du ett bättre skydd med Aktiv Skadehjälp - naturligtvis utan självrisk. Du bör läsa igenom villkoren i dina övriga försäkringar så att du vet att du har ett fullgott skydd för läkekostnader.

Kontakta Vänskapsföreningen för fler upplysningar.

Flexibla biljetter med SAS och Qantas/Air New Zealand

Nu har det kommit nya priser med SAS i samarbete med Qantas och Air New Zealand. Dessa flygbolag har en tremånadersbiljett och en ettårsbiljett, de s k Jackpot- och Pexbiljetterna! Priserna för Jackpotbiljetten är från 10 300:- och för ettårsbiljetten ligger priset från 12 900:-. På dessa biljetter kan ni åka från många olika destinationer i Sverige. Ni kan göra stopp i vardera riktning, via Östern kan ni utan tillägg göra stopp i Bangkok, Singapore, Tokyo, Beijing eller Hong Kong. På resan via USA kan ett stopp göras i New York, Chicago eller Los Angeles utan tillägg. Extra stopp kostar 700:- och man kan köpa upp till sex stopp, Jackpot enbart två stopp. Förutom ovanstående städer kan resan bli en resa via många ställen i Söderhavet samt Kuala Lumpur och Denpasar i Sydostasien. Som SAS Euro Bonus medlem kan man genom dessa flygbolag samla ihop poäng.

Gratis måltider

Åker du med bussbolaget Australian Pacific Tours, som specialiserat sig på förstklassiga bussturer på Nya Zeeland, får du under perioden maj till augusti alla måltider utan extra kostnad.

Kontakta Vänskapsföreningen och be oss sända programmet.

Flyg gratis med Ansett

Flyger du till Australien med KLM under perioden 1 feb- 30 juni får du tre gratis inrikesflygningar med Ansett.

Singapore Airlines non-stop

Den 31 mars 1997 startar Singapore Airlines tre non-stop-flygningar per vecka mellan Köpenhamn och Singapore med världens modernaste flygplan - nya Airbus 340-300E "Celestar".

Flygtiden blir endast tretton timmar och med god komfort. Du sitter i ex högst ett säte från gängen och har egen TV-skärm och telefon.

"Safari i Australien - det är livet"

Ska man uppleva Australien på nära håll vill jag föreslå en 14-dagars campingsafari, säger Mikael Stubkjær från Holstebrokontoret. Han har deltagit i turen "Outback Discovery" med AAT Kings.

"I september 1996 rullade en av AAT Kings lyxbussar in på Circular Quay i Sydney. Turen startade i Sydney, varefter vi körde västerut mot Port Augusta i Sydastralien för att fortsätta turen upp genom "Outback" till Darwin.

Första aftonen fick vi en genomgång av campingsafarins utrustning. Den bestod av ett tält till två personer samt madrass och sovsäck. Tältet var lätt att resa, och när mörkret föll på, var det en stor fördel att tältet kunde stå utan tältlinor. Efter två dagars övning kunde man resa ett campingtält på tre minuter.

Campingsafarin utvecklades, i min mening, till en lyxig friluftstur för vuxna. Man bestämde själv hur mycket man ville delta, när man kom fram till de

olika campingplatserna. Lägret skulle göras i ordning nästan varje afton. Vi hjälpte kocken med att laga mat, hitta bränsle till elden och självklart var det obligatoriskt att diska. Diskningen slutade dock ofta som ett rekordförsök! Vem kan diska klart innan vattnet blir kallt?

Dessa dagliga rutiner, som man inte förknippar med semester, hjälpte till att skapa sammanhållning i "familjen".

Busschauffören skulle inte bara köra buss, han skulle också guida. Chauffören kör i såsönger på tre till sex månader, då han inte sysslar med

annat än campingturer. Det är en livsstil som ger specialkunskap i och intresse för det området vi presenterades för. På turen fick vi upplysningar om områdets natur, historia och vi gjorde ofta pauser vid sevärdheter och liknande.

Lunchbuffé, foto: Mikael Stubkjær.

När tälten var resta och maten var förberedd hade vi Happy Hour. Vin, chips och dip ställdes fram som

över campingplatsen satte vi oss ofta runt lägerelden. Vi berättade historier, spelade didgeridoo (ett aboriginsk musikinstrument av trä) och efter ett par timmars socialt umgänge var det lugnt vid lägret.

Vill man gärna bort från de ordinära hotellen och samtidigt träffa australierna ska man åka med på en busstur. Man blir del av ett lag där man gör många bekantskaper och man upplever Australien på ett väldigt avslappnat sätt. Kvaliteten är helt i topp och för alla dem som har en liten scout i sig blir det en stor upplevelse som varmt kan rekommenderas."

Med Vänskapsföreningens 18-dagars paket för 23 200:- inkl flygbiljett får du en övernattnings i Darwin, en 14-dagars safaritour samt två övernattnings i Sydney.

Skaffa det *nya* reseprogrammet ... så har du kommit en bra bit på väg!

Det nya reseprogrammet är på 52 sidor och Vänskapsföreningens hittills mest omfattande. Det vänder sig till dig som tänker ge dig iväg med ryggsäck och vill få pengarna att räcka länge, såväl som till dig som önskar planera din resa hemifrån och kanske drömmer om att uppleva den orörda naturen i unika omgivningar.

Här en liten aptitretare på innehållet:

För ungdomar och äventyrslystna

- Läs om volontärarbete i Australien och Nya Zeeland, språkskoleuppehåll, bussturer med mycket action, startpaket i Sydney och Auckland, forsränning, dykning och mycket annat.

Upplevelser till fots

- Den nyzeeländska naturen är som skapt för vandringsturer!

Bo som du har lust till

- Exklusiva semesteranläggningar, hotell, vandrarhem.

Fri som fågeln

- Res med tåg, buss, flyg, hyrbil eller husbil.

Busstur med allt inkluderat

- Ett stort urval bussturer med innehåll och upplevelser.
Välj mellan camping- och hotellturer.

Stora barriärrevet

- Bo på en av de många tropik- eller korallöarna.
Följ med på kryssning eller nöj dig med en dagsutflykt.

Stanna, stanna inte

- Möjligheterna finns där, i det exotiska Fjärran östern eller på en ö i Stilla havet.

Österut, västerut eller jorden runt

- Du hittar det billigaste priset på din resa.

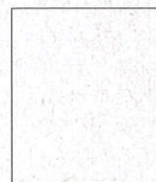
**Använd kupongen och läs vidare i det nya
reseprogrammet - kommer i början på april.**

*Ja tack, skicka mig vänligen det
nya 52-sidiga reseprogrammet
som utkommer i början på april.*

Namn: _____

Adress: _____

Skandinavisk Australisk
Nyzeeländsk
Vänskapsförening
Box 7124
402 33 Göteborg

The Man From Snowy River

Upphovsmannen till Australiens inofficiella nationalsång Waltzing Matilda, "Banjo" Paterson, har skrivit många ballader som hyllar livet i bushen. Hans hästballader räknas som några av hans bästa, exempelvis The Man From Snowy River. Här följer ett utdrag ur balladen som handlar just om Snowy Mountains.

*There was movement at the station,
for the word had passed around
That the colt from old Regret had got away,
And had joined the wild bush horses
-he was worth a thousand pound,
So all the cracks had gathered to the fray.
All the tried and noted riders from
the stations near and far
Had mustered at the homestead
overnight.
For the bushmen love hard riding
where the old bush horses are,
And the stock-horse snuffs the battle
with delight.*

*"He hails from Snowy River, up by
Kosciusko's side,
Where the hills are twice as steep
and twice as rough;
Where a horse's hoofs strike firelight
from the flint stones every stride,
The man who holds his own is
good enough.
And the Snowy River riders on the
mountains make their home,*

*Where the river runs those giant hills
between;
I have seen full many horsemen since
I first commenced to roam,
But nowhere yet such horsemen have
I seen.'*

*He was right among the horses as
they climbed the farther hill,
And the watchers on the mountain,
standing mute,
Saw him ply the stockwhip fiercely;
he was right among them still,
As he raced across the clearing
in pursuit.*

*Then they lost him for moment,
where two mountain gullies met
In the ranges - but a final glimpse
reveals
On a dim and distant hillside the
wild horses racing yet,
With the man from Snowy River at their
heels.*

*And down by Kosciusko, where the
pine-clad ridges raise
their torn and rugged battlements
on high,
Where the air is clear as crystal, and
the white stars fairly blaze
At midnight in the cold and frosty sky,
And where around the Overflow the
reed-beds sweep and sway
To the breezes, and the rolling plains
are wide,
The man from Snowy River is a
household word today,
And the stockman tell the story of his
ride.*

A.B "Banjo" Paterson

Nyårsafton på Australiens topp

Australien, en av världens äldsta kontinenter, tänker vi nordbor oss vanligen som ett hett ökenlandskap. Även om nu denna väldiga kontinent till 85% består av stäppöken, så finns det också höga snöklädda bergstoppar.

En lång bergskedja, Great Dividing Range, går genom sydöstra Australien. Den börjar i Victoria i söder och fortsätter genom New South Wales och Queensland. På gränsen mellan New South Wales och Victoria ligger de "australiska Alperna". Den mest kuperade delen kallas Snowy Mountains (=de snöiga bergen). Australiska alperna är en märklig geologisk sammansättning av olika bergarter: Granit, skiffer, basalt, kalksten m m. De är lämningarna efter en 500 miljoner år gammal bergskedja.

Australiens högsta berg heter Mount Kosciusko och ligger i detta område. Mt Kosciusko's topp når 2 228 meter över havet, d v s högre än Sveriges högsta - Kebnekaise. Området runt Mt Kosciusko är numera skyddat som nationalpark.

För att bestiga Mt Kosciusko behöver man inte vara bergsklättrare eller något annat avancerat. Har man bara normal grundkondition så klarar man denna vandring utmärkt. Med utgångspunkt från byn Thredbo har man bara en dryg halvdagstur till Australiens topp. Jag gjorde vandringen en

nyårsafton och vill berätta om denna fantastiska naturupplevelse.

Vid tretiden denna varma sommarkdag (ja, det är ju tvärtom med klimatet Down Under) tog vi skidliften upp från Thredbo. (Vintertid är här annars många entusiaster). På stigen upp mot toppen mötte vi många stolta, men röta australier som äntligen bestigit sitt hemlands högsta berg. Alla hälsade glatt på varandra - "G-Day"! Det var sent på eftermiddagen och antalet vandrare tunnade snart ut. När vi närmade oss toppen efter några timmars vandring, såg vi några snödrivor ligga på skuggsidan. Tanken gick genast hem till den vintriga Norden. Men kylan var inte besvärande. + 18 grader är perfekt vandringstemperatur.

Från Mt Kosciusko's topp har man en hänförande och storslagen utsikt. Bergen såg ut att "rulla" iväg och den blå sommarhimlen blandades i horisonten ihop med bergen. Vi tog en behövlig fikarast och njöt av den friska luften, sol och de vida vyerna.

Vandringen tillbaka blev enklare än bestigningen. Vi var nu nästan ensamma på leden. Några vandrare hade slagit upp sina tält på de karga vidderna. Vi traskade vidare och när vi nådde skidliften hade den förstås slutat gå för dagen. (Personalen firade väl nyår!). Det blev till att vandra ner, passera trädgränsen och leta sig fram på små stigar i skymningen.

Bland de mängder av vackra träd och buskar som växte tätt omkring oss fanns bland annat en art av eukalyptusträd - Snow gum. Detta vindpinade träd ger på 1 200-1 850 m ö h dessa fjäll sin australiska särart.

När vi återigen hade hittat fram till Thredbo var det helt mörkt denna nyårskväll. Vi tog årets sista dopp i den lilla fjällsjön "Friday Flat Lakes". Uppfriskande och härligt. Därefter fick några medhavda svenska pepparkakor bli nyårsfika innan färden genom den mörka, australiska sommarnatten gick vidare.

Svante Talltorp
(Melbourne)

Den hänförande och storslagna utsikten, arkivfoto.

Doktorn kan komma

Ett offer för en olycka ligger svårt sårad, medvetslös och långt från civilisationen. De olyckliga anhöriga kan inte göra annat än be för att Royal Flying Doctor Service kommer nå fram i tid.

Situationer som denna är inte ovanliga i Australiens öde områden - över 100 000 personer får omvårdnad och över 9000 transporteras till sjukhus varje år. De som får hjälp är till stor del turister, både australiska och utländska, som tillfälligt befinner sig på isolerade platser.

De första stegen

Royal Flying Doctor Service startades 1928 av prästen John Flynn. Som ung missionär reste han i Australiens vildmark och blev både förvånad och förfärad över avsaknaden av medicinsk hjälp till de nybyggare som bodde, arbetade och reste i de avlägsna områdena. Redan 1912 föreslog han användandet av flyg för att hjälp skulle kunna komma fram, men en läkare med flygplan vore inte mycket till hjälp om de isolerade människorna inte kunde meddela att de var sjuka. För att lösa problemet föreslog Flynn en radio - en billig, robust och enkel version, som alla kunde förstå hur man använde. Idag är både radio och flyg normala företeelser, men 1914 såg de flesta det som en omöjlig dröm.

Den 17 maj 1928 tog sig doktor Kenyon St Vincent Welch med ett Qantas-plan för första gången ut i ödemarken för att ge vård till en sjuk. Två nya tekniker, radio och flyg, förenades med en av världens äldsta vetenskaper, medicin - och Royal Flying Doctor Service hade sett dagens ljus.

Liv räddas varje dag

I dag finns det 14 baser med sammanlagt 33 flygplan, 27 läkare och 70 sjuksköterskor, som ger medicinsk assistans åt ett område på mer än sju miljoner km² australisk ödemark.

Ungefär 40 gånger om dagen, sju dagar i veckan, är det utryckningar. Värde av dessa flygningar är oomtvistat. Oftast rör det sig om trafikolyckor, mer sällan ormbett; men människor i isolerade områden bryter också ben och får blindtarmsinflammation precis som alla andra. Kombinationen av radio och snabb, bekväm flygtransport har räddat många liv och lem.

Men flygservicen är inte det enda. De

olika områdena får dessutom "hembesök" i tur och ordning - några varje vecka och andra var fjärde, beroende på invånarantal och vårdbehov.

Människor som lider av kroniska sjukdomar, som t ex diabetes eller cancer, kan få regelbundna kontroller och därmed fortsätta sina liv i isolerade

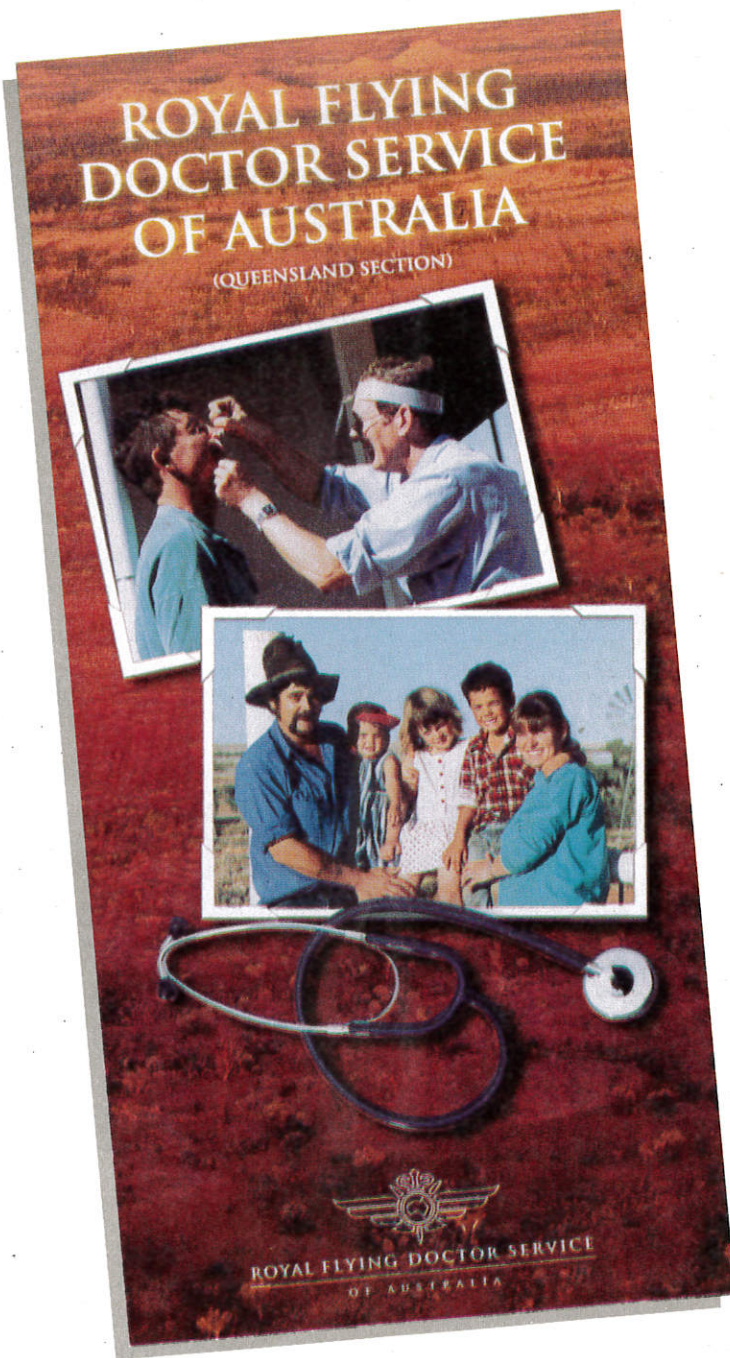
ner instruktioner så att de kan hjälpa den sjuke. För att underlätta dessa behandlingar i hemmet, har Royal Flying Doctor Service gjort standardpaket med medicin, som förvaras på stora gårdar, polisstationer, missionshus etc.

Omkostnaderna ligger på ca 15 miljoner australiska dollar om året. Staten skjuter till med en del, men det mesta doneras av privatpersoner under mottot "Keep the Flying Doctors flying!"

Text: Marianne Jeppesen

De enskilda baserna tar emot turistbesök. Cairnsbasen har ett turistcenter, där det ges guidade turer på Royal Flying Doctor Service museet och flygutställningen. Varje dag visas dessutom videor om "livet som flygande doktor".

Kontakta Vänskapsföreningen för adresserna till baserna samt mer information.

Basen i Cairns är den största av de sex som finns i Queensland.

Följande statistik är för året 95/96:

Flygtimmar:	2834
Tillryggslagda km:	943457
Flygningar:	1013
Patienter transporterade till sjukhus:	1160
Patienter vårdade på kliniker:	10404
Radio- och telefonkonsultationer:	6399

Undervisning via radio

Radion används också till annat än läkarhjälp. Över 20 000 elever får varje år undervisning per korrespondens, eftersom avstånd, sjukdom eller handikapp omöjliggör normal skolgång. School of the Air supplerar med undervisning via radion, så att lärare och elever kan tala med varandra över stora avstånd.

Radiotimmarna ska få barnen att inte känna sig helt ensamma i världen. Av samma grund flyger läraren flera gånger om året ut till de otillgängliga områden där eleverna bor, och samlar klassen till en aktivitetsdag.

I Alice Springs hittar du School of the Air på Head Street, ca 1 km norr om centrum. Här kan du under skolterminerna vara med och lyssna på en direktsändning. Skolan är öppen måndag till fredag kl 8.30 - 13.00; och kl 13.30 - 16.30. Entréavgift betalas som donation, minst AU\$2.

Gratis för alla

Varje bas styr sin egen administration. De tillhör inte några organisationer eller samfund och tjänar inga pengar. Basernas gemensamma mål är att vårda, förbättra och säkra hälsan för de människor som lever i isolerade områden. Att främja, hjälpa och bedriva medicinsk forskning är också ett mål. All service är gratis.

trakter. Alternativet hade ju varit att flytta in till mer tätbebyggda regioner, något som hade inneburit en nackdel både för patienten och verksamheten i de mer isolerade områdena.

I de fall där sjukdomen inte är så allvarlig att ett flygplan behöver skickas ut, kan råd ges över radion. Detta förekommer ofta. Då det låter sig göras, får de anhöriga i akuta situatio-

Att studera i Australien

Australiens universitet håller hög kvalitet i en internationell atmosfär, och även om du befinner dig långt från Norden vistas du i en kultur som gör att du snabbt känner dig som hemma. Det engelska språket och ett även vädermässigt behagligt klimat, gör dessutom valet ganska lätt.

Välja universitet

Sammanlagt finns det 38 universitet i Australien och de flesta universitet delar upp det akademiska året i två terminer. Höstterminen varar vanligen i februari - juni och vårterminen juli-november. När man ska välja universitet är det en bra idé att utgå från respektive universitets kursutbud, det geografiska läget, om du vill bo i en stor eller liten stad och även vad du är beredd att betala i terminsavgift.

Terminsavgiften varierar beroende på vid vilket universitet du ska läsa samt vilket eller vilka ämnen du väljer.

Generellt är terminsavgifterna lägre än i många andra engelsktalande länder (jfr Storbritannien och USA). Man brukar beräkna en genomsnittskostnad på ca 10-12000 AU\$ per termin. Därtill

kommer kostnader för litteratur samt försäkringar och kost och logi.

Studiemedel

Studiemedel beviljas under vissa förutsättningar utomlands. Du ska vara svensk medborgare och ha varit folkbokförd i Sverige de senaste två åren. Du ska studera på heltid, studietiden ska vara minst tre månader och utbildningen ska vara godkänd av CSN. De kräver även antagningsbesked från universitetet i Australien. För närmare (januari-97) kan du få sammanlagt 7 200 kr i studiemedel per månad för studier i Australien. Bidragsdelen av den summan är 1 967 kr. Du kan därutöver söka extra studiemedel för resa, försäkringar samt terminsavgift. Kontakta Centrala Studiemedelsnämndens utlandsavdelning för ytterligare upplysningar.

Antagningsrutiner

Du ansöker direkt till respektive universitet, och söker du en hel utbildning utan att ha påbörjat någon universitetsutbildning i Sverige, baseras antagningen på dina gymnasiebetyg.

Många universitet kräver dessutom att du genomgår ett engelskatest (s k IELTS-test) för att bevisa att du har tillräckligt goda kunskaper i språket för att kunna tillgodogöra dig undervisningen.

Har du däremot redan påbörjat en universitetsutbildning i Sverige och ska läsa en eller flera terminer, ansöker du på dina universitetsbetyg. När du ska ansöka ska du bifoga en engelsk översättning av dina betyg och kurser på universitetsnivå.

I de flesta fall kan du tillgodoräkna dig dina studier och poäng från Australien i din utbildning i Sverige. Din heminstitution kan ge dig upplysningar om detta.

Studentvisum

Om studierna är längre än tre månader måste du ha ett studentvisum och detta ansöker du om via Australiens ambassad i Stockholm. Du måste vara antagen vid ett universitet innan du kan söka studentvisum. En fördel med studentvisum är att det även ger dig tillåtelse att arbeta upp till 20 timmar i veckan under terminstid. Detta kan all-

tid ge ett tillskott i kassan och dessutom ge många goda kontakter även utanför universitetsvärlden.

Boende

De flesta universitet har studentrum som du kan hyra - du kan välja mellan att dela kök med andra eller få måltiderna serverade. Kostnaden ligger runt 130-180 AU\$ per vecka.

En del universitet kan ordna rum hos familjer och många studenter väljer att hyra lägenhet - antingen ensamma eller med någon/ några kamrater.

AUC

Australian Universities Centre är det nordiska huvudkontoret för 14 australiska universitet. AUC informerar om universitetsstudier i Australien och förmedlar studieplatser till dessa 14 universitet. All service och hjälp som studenterna får via AUC är kostnadsfri.

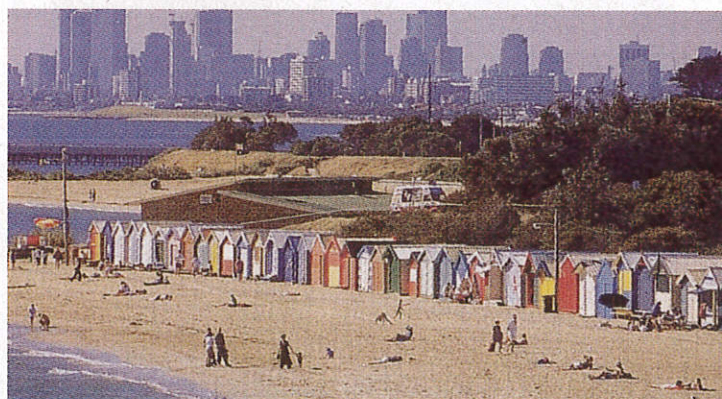
Adressen till AUC är: AUC, Stockholms universitet Sveaplan, 106 91 Stockholm Tel: 08-674 76 40 Fax: 08-674 76 42

Upplev landet inifrån med StudyTracks Australia

StudyTracks Australia ger dig möjligheten att lära känna landet, samtidigt som du fortsätter dina högskolestudier här i Sverige. StudyTracks Australia är ett program på Australiens största universitet, Monash University i Melbourne. Under din termin på Monash väljer du från ett enormt utbud av kurser inom humaniora och Business/Economics. Kambodianska, Film and Television Studies, och Aboriginal Studies är några exempel på de ämnen som erbjuds på Humanistiska fakulteten. Inom Business/Economics kan man läsa till exempel Buyer Behaviour, Financial Modelling, Quality Management och Trade and Industry.

Programmets gemensamma nämnare heter Australian Studies, en brett upplagd kurs som ger dig förståelse för landet och som bildar grunden för dina fortsatta erfarenheter av landet. I kursen ingår en studieresa till huvudstaden Canberra. Alla StudyTracks Australia studenter går denna kurs, eftersom en av programmets bärande idéer är att man ska få en grundlig inblick i det australiska samhället.

Australien befinner sig i ett spännande skede. Man orienterar sig alltmer mot Sydostasien, samtidigt som

Badhytterna vid Brighton Beach, Melbourne. Arkivfoto.

banden till Storbritannien och Europa förblir starka. Monash har genom åren utvecklat täta kontakter med de asiatiska länderna, något som kan komma såväl humanisten som ekonomen tillgodo. På Monash träffar du studenter från världens alla hörn - det är Australiens mest internationella universitet.

Även om Monash ger ett mycket internationellt intryck, lär du lätt känna australierna. Det finns dussintals klubbar och föreningar och StudyTracks-studenter har självklart tillgång till universitetets påkostade idrottsanläggningar. Tennis, squash, simning, cricket,

you name it! Du får också möjlighet att arbeta 20 timmar i veckan under terminstid, ytterligare ett sätt att få erfarenhet av landet, samtidigt som du kan spara en slant till dina resor.

En annan fördel med Monash är just att det ligger i Melbourne, en stad på över 3 miljoner invånare, som har korats "The World's Most Liveable City". Här äter man billigt, men maten smakar underbart. Här tar man sig enkelt runt med spårvagn, buss, tåg och båt. Här är lätt att känna sig hemma, för Melbourne bjuder på sig själv. Som lärdomsstad finns tolerans, men pulsen och framtidstron är påtagliga.

Melbourne är det rätta stället att börja, när du ska lära känna Australien.

Kontakta Vänskapsföreningen om du har frågor. Vi skickar gärna broschyren om StudyTracks Australia. Läs mer om StudyTracks Australia på nätet: http://www.monash.edu.au/intoff/study_in_australia/

Lär dig engelska där det talas

Det blir allt viktigare att kunna tala främmande språk och förstå och uppleva andra kulturer. Kanske behövs det i samband med vidareutbildning, kanske är det ett krav för ett jobb med internationella relationer eller kanske vill man lära sig språk för att det underlättar resandet.

Ett språkskoleuppehåll i Australien eller Nya Zeeland är ett bra tillfälle att lära känna ett nytt land inifrån. Vänskapsföreningens språkskoleprogram ger en kort presentation av de språkskolor vi samarbetar med. Vill du veta mera om skolorna, kan vi skicka specialprogram för respektive skola, och du är alltid välkommen att kontakta oss för närmare information.

Från Göteborg till Darwin

Många funderar på att emigrera, men långt ifrån alla har möjlighet eller gör verklighet av sina drömmar. Familjen Caneborg från Göteborg beslöt sig emellertid för att göra slag i saken och prova.

Läs här om pappa Lars, mamma Karin (från Australien) och två söner födda 1990 respektive 1993 och deras väg från Göteborg till Darwin.

Karin och jag träffades när vi var ute och reste i Indonesien 1988. Karin följde med mig till Sverige och vi beslöt

av familjen och kompisar samt den kommande återföreningen med Karins familj i Adelaide. Vi rekommenderar verkligen att göra ett "stopover" om man ska emigrera.

När vi kom fram hade vi ordnat så att i kunde bo i ett par kompisars hus medan de var på resande fot i Europa. Det var underlättande att inte med det samma behöva leta efter hus att bo i. Våra möbler var dessutom fortfarande på bøljan den blå.

Darwins vita siluett är extra vacker på lite avstånd. Arkivfoto.

att vi skulle bo där i två år innan vi flyttade till Australien. Vi ville jämföra var vi trivdes bäst innan vi bestämde oss för var vi skulle slå oss ner "för gott".

Så blev det dock inte. Vi trivdes mycket bra i Sverige med såväl arbete som vänner och åkte till Australien vart annat år för att visa upp barnen. Men under sommaren 1994 bestämde vi oss för att om vi ska flytta till Australien måste det ske innan livet blev alltför bekvämt, och i augusti samma år började vi planera vår emigration. Karins familj bor i Adelaide, så det kändes naturligt att vi skulle flytta dit. Karin och barnen var australiska medborgare och jag hade sökt permanent uppehållstillstånd några år tidigare så vi behövde inte tänka på visum.

Nu skulle vi bestämma vad vi skulle ta med och vad vi skulle lämna kvar. För vår del blev det dock inte så svårt eftersom jag fick ett väldigt bra pris på att frakta en hel 20 fots container (ca 25m³) genom företaget där jag jobbade. Vi kunde i princip stuva in allt vi ägde i containern. Två månader senare var den framme i Australien.

Resan ner

Vi beslöt oss för att fira jul i Sverige och därefter ge oss av. Vänskapsföreningen hjälpte oss med resan. Vi flög i mellandagarna och tog ett par dagars semester i Thailand för att varva ner efter alla uppslitande farväl

Bilköp

Vårt nästa stora mål var att skaffa bil. I Australien kommer man inte långt utan bil. Det är ingen större skillnad att köpa bil här än i Sverige. Den största skillnaden är att det inte finns lika många Volvo eller Saab. Vi ville gärna ha en kombi vilket vi tyckte var en fördel med två barn och alltid en massa packning att släpa på. Vi fastnade för en Mitsubishi Sigma. Jag hade bara ett krav - aircondition. Med tanke på att vi numera bor i Darwin var det ett utmärkt krav.

När man köper bil i Australien måste man betala en avgift som kallas för "stamp duty" och är baserad på bilens pris. Det är en förklarad skatt som staten tar ut. I Australien är man mycket stolt över att inte betala moms eller GST (goods and service tax). Det är dock inte hela sanningen för nästan allt du köper måste du betala någon typ av avgift, stamp duty eller sales tax. Sales tax är för närvarande 22% och måste betalas av alla som inte är en statlig organisation.

Prisnivå

Det är svårt att jämföra om det är billigare eller dyrare här än i Sverige. Maten är i genomsnitt billigare och framförallt kött. Oxfilé kostar ca \$15/kg vilket är under 100 kronor. Bensinen är också billig med ca 70 cent per liter (ca 3,50 kr) Kläder, skor etc är

däremot ganska dyrt. Elektricitet och telefon är också ganska dyrt jämfört med Sverige.

Arbete och studier

När vi hade kommit i ordning i vår nya omgivning var det dags att skaffa en inkomst igen. Karin fick arbete som tyskalärare på en skola norr om Adelaide. I Australien börjar man skolan vid fem års ålder (Primary School). Det första året kallas för "reception" och kan liknas med svenska förskolan. Nästa år är man i första klass och så vidare upp till sjätte klass. Därefter blir man förflyttad till high-school vilket är obligatoriskt till tionde klass. År 11 och 12 är inte obligatoriska men måste fullföljas om man önskar fortsätta studera på universitetet.

För mig var det lite svårare att få arbete. Jag är utbildad elektriker med tio års praktisk erfarenhet och en två-årig ingenjörsutbildning på KTH i Stockholm på byggnadslinjen. Därtill har jag åtta års erfarenhet som elkonsult. Allt detta hjälper föga om man inte fått sina kvalifikationer översatta och erkända vid The Institution of Engineers eller NOOSR (National Office of Skill Recognition). Jag kan inte nog trycka på hur viktigt det är att ha sina betyg översatta och sina kvalifikationer erkända. Det tar lång tid så var ute i god tid. Tyvärr väntade jag själv med detta och det tog mig nästan ett år att få papper på att mina kvalifikationer är likställda med Australiens krav.

Nya möjligheter

När jag fick mina kvalifikationer godkända var det ungefär som "Sam Öppna Dig". Jag hade under tiden arbetat på ett konsulterande ingenjörsföretag inom byggbranschen som har kontor över hela Australien, däribland ett i Darwin. För ca ett år sedan blev jag tillfrågad om jag ville flytta dit och få en tjänst som ledare för elavdelningen. Jag åkte upp till Darwin i fyra veckor och kände på atmosfären, var hemma över jul och efter nyår bestämde vi oss för att flytta igen. Det är en stor möjlighet att få in foten i ett

såpass stort och expansivt företag. Dessutom blir det ett bra tillägg i min meritförteckning, vilket är mycket viktigt i Australien. Det gäller att skryta och tala om hur bra man är, vilket kan kännas ovanligt för en svensk.

Darwin

Darwin som också kallas "The Top End" och ligger i Northern Territory är en väldigt expansiv stad med 40 000 invånare. Med tanke på att hela staden blev lagd i ruiner under cyklonen "Tracy" på juldagen 1974 är det snarast ett under att så många tror på Darwin. Det är det mest expansiva området i hela Australien. De styrande planerar att staden skall växa till en halv miljon invånare under de kommande tio åren. Framför allt växer de militära disciplinerna och turismen. Darwin är en mycket intressant plats att besöka som turist. Kakadu National Park är den mest kända national-

Att mata fiskar är populärt. Arkivfoto.

parken, men många andra attraktiva turistmål finns närmre Darwin. Mitt i staden finns exempelvis ett Aqua Centre där tusentals fiskar kommer in vid varje högvatten för att bli matade. Barnen älskar att gå dit och stå mitt ibland alla fiskar, mata dem med bröd och se hur de äter direkt ur handen. Här finns mycket att upptäcka.

Överhuvudtaget är Australien ett mycket spännande land med enormt stora möjligheter. Men man måste vara beredd att ge och ta och inte vara rädd för att arbeta hårt.

Immigration till Australien

"Up-to-date" immigrationsrapport från danska emigranter, bosatta i Sydney. Rapporten beskriver hur man erhåller immigrantvisum, prisnivå, regler vid medborgarskap, skatt, sjukförsäkring m.m. Rapporten är på danska och kostar **SEK 150,-** inkl. porto. V.g. sänd namn och adress tillsammans med en svensk check på beloppet eller ett kvitto att beloppet är insatt på svenskt postgiro **4628967-4**.

När du får rapporten erhåller du också vår beställningslista med australiska tidningar, böcker, kort m.m.

Infomate v/Lone och Tom Jansen
235 Hudson Parade, Clareville, NSW 2107, Australien

Svenska skolan

Du som är medlem i Vänskapsföreningen kan utan kostnad annonsera under rubriken Reskompis sökes. Du kan antingen sätta ut adress/tel direkt i tidningen, eller använda signatur och ge oss adressen så vi kan vidarebefordra svaren. Du som vill svara på en annons, skicka ditt svar till oss och märk kuvertet "reskompis". Vår adress: Vänskapsföreningen, Box 7124, 402 33 Göteborg.

Reskompis sökes

Är en 19-årig tjej som planerar göra en resa på 2-3 månader i Australien, främst till östkusten och Stora barriärrevet, avresa april-maj. Kontakta Catharina Hallberg, Margrethelundsv. 77, 184 60 Åkersberga, tel. 08-540 66759.

Svenska skolan i Sydney bedriver kompletterande svenskundervisning och eleverna kan starta det låsår de fyller 6 år och fortsätta tills de är 18 år. För närvarande har skolan ca 90 elever spridda på olika grupper geografiskt och kunskapsmässigt.

Nyligen har skolan startat en s k HSC (student) grupp, där eleverna studerar svenska för att tentera detta som ämne i en studentexamen.

Skolan omfattar såväl barn och ungdomar som kan tala flytande svenska, som barn med begränsade kunskaper. Undervisning sker utanför ordinarie skolgång på kvällar och helger. De flesta grupperna träffas en kväll per vecka. Skolans syfte är i första hand

att delge eleverna kunskaper i svenska språket, i svensk historia, geografi och samhällskunskap men även att förmedla kulturarv och traditioner. Dessutom förekommer inslag av sång och musik, film, teater och annan kreativ verksamhet.

Varje år ordnas ett familjeläger över en helg samt andra aktiviteter där alla grupperna har möjlighet att träffas. Man seglar, spelar brännboll eller badar och har trevligt ihop. Även andra sammankomster anordnas med jämna mellanrum.

Svenska skolan finansieras huvudsakligen genom bidrag från skolverket i Sverige. En mindre skolavgift tas också ut. För ytterligare upplysningar

om skolan, kontakta Vänskapsföreningen eller Eva White, 174 Warrimoo Ave., St. Ives, NSW 2075, Australien. Tel: 00961 2 9449 1690

DIVERSE

Guldusten (nära Brisbane). Rum i familjehus med tropisk trädgård, nära havet. AUD 20/natt med frukost. Kontakta: Karl Eriksson, 1 Marbella Drive, Benowa QLD 4217. Tel: 61- 755 39 3316.

Jordenruntresa. Vi är fyra tjejer som ska ge oss ut på en jordenruntresa i sept -97. Önskar information från andra som rest i Peru, Indonesien, Indien, Söderhavsoarna, Tanzania och Kenya. Har själv varit i Nya Zeeland och Australien och delar gärna med mig av erfarenheter därifrån. Alla tips är hjärtligt välkomna. Skriv till: Sofia Boman, Solrosvägen 3, 440 33 Harestad.

Brevvänner önskas i Australien och Nya Zeeland. Man eller kvinna, svenska eller engelska spelar ingen roll. Är mycket intresserad av Australien och Nya Zeeland och vill gärna åka dit en dag. Skriv till: Ingvar Gustavsson, Pl 2223, 382 92 Nybro.

Motor-home til salg. Särdeles velholdt Mitsubishi Canter 1993, diesel med Winnebago camper. 6 sovepladser, toilet/brus, varmt/koldt vand, microovn, aircondition og køl/frys. Kørt 130.000 km. Sælges fuldt udstyret, med FDM-test og REGO til 25/7-97 (NSW). Overtagelse 1.5.97 (Sydney) eller tidligere. Nypris: 110.000 AU\$. Pris: 52.000 AU\$. Ring til Lone 44660597 og få tilsendt mere info samt fotos.

Bil til Australiens eventyrer. Holden (OPEL) commodore st. car '83, 6 cyl. med 3.3 ltr. motor. Renoveret med 2 års garanti på ny motor, ny køler, slanger og styretøj. Testet af RAC (FDM). Indrettet til camping plads til 2 pers. Komplet campingudstyr medfølger.

Specialbatteri installeret til ekstraudstyr som: Kaffemaskine, køleskab/dybfryser. Pris: 7.000 au\$. Nærmere oplysning: Egon Evers, Korshavevej 12, 7100 Vejle, 75832187, ell.: Leif Andersen, 14 Baronet RD. Lesmurdie 6076, WA, Australia.

Hus til leje 6 mdr, ca. 20 km fra Perth. 230 m² med 4 soveværelser, 2 badeværelser. Køkken/al-rum, opholdsstue, gamesroom og study. Adgang til stor overbygget terrasse. Dobbelt garage, have med automatisk vandingsanlæg og svømmepøl. Fuldt møbleret med alle faciliteter. Udlejes fra d. 1. maj '97 for 1.250 Dkr pr. uge. Henv.: Karin og Leif Andersen, 14 Baronet Rd. Lesmurdie 6076, WA, Australien. Tlf/fax: 9919023, evt. henv. i DK til K. V. Andersen. Tlf.: 75925548.

Bolig til rådighed: Vi skal besøge østlige Australien juli '97, fra Great Barrier Reef til Sydney og søger kontakt med danskere bosiddende i området for alskens gode råd m.h.t. billig overnatning samt ikke mindst, hvad skal vi se i området. Ring/skriv: Fam. Jensen, Atlasvej 35, 7100 Vejle, (45) 75837380.

Boligbytte: Familie, venner ell. lign. fra Australien, som skal besøge Danmark sommeren 97, søges til boligbytte. Vi bor i eget hus i Vejle og ønsket derovre går på Østkysten. (Op til Darwin). Kontakt: Frank Jensen, Atlasvej 35, 7100 Vejle, tlf.: (45) 75837380.

Australisk Tropisk Paradis. Bo hos os, plads til 2(3) pers. 100m til badestrand, 20 km nord for Cairns. Ruth og Øyvind Schougaard, 2 Gannet St. Kewarra Beach 4879 Qld. Australien. Tlf.: (0061) 70575047 Fax. (0061) 70575059.

Campervan til salg. Toyota Hi-ace camper-van til salg i Perth i marts '97. Pop-up-tag, microovn, TV, køleskab, air-condition, roo-bar. Annex både bagtil og ved siden. AU\$ 15.000,- Kontakt Martin på tlf. 35830760 for yderligere oplysninger.

Pennevenner søges i Australien og New Zealand. Jeg er en kvinde på 53 år med stor interesse for alt, der vedrører ovenstående lande. Jeg skal selv derned om nogle år, og i den anledning ville jeg gerne høre fra fastboende danskere, som kan give gode idéer m.m. Skriv gerne til: Solveig Bruus, Vanløse Alle 59, 2. mf. tv., 2720 Vanløse, Danmark.

Til salg i Sydney pr. ca. 1-5-97. Toyota Hiace m. pop-up tag, plads til 2 voksne + 2 børn, som ny, kørt ca. 125.000. Køleskab, køkkenvask, air-condition, stereo, alt i køkkenudstyr. Ekstra: Nyt familietelt, bord + stole, box-luftmadras, soveposer + puder. Henv. tlf.: 0061417340591 mellem DK-tid 08.00-13.00. Fam. Jensen.

Erfaring søges: To unge søger info/materiale/erfaringer/råd/tips fra personer, der har været på cykeltur i Australia

lien i en længere periode. Gerne Outback-erfaring. Alt har interesse!! Kontakt: Rune N. Rasmussen, Trøjeløkkevej 35, 4400 Kalundborg. Tlf.: 20952090.

I forbindelse med mit speciale i socialantropologi (Københavns Universitet) planlægger jeg at foretage feltarbejde i New Zealand september 1997 til januar 1998 med fokus på indvandring og indvandrere i New Zealand, hvor jeg vil rette særlig fokus på skandinaviske indvandrere. Derfor vil jeg meget gerne i kontakt med skandinaver, der er flyttet til New Zealand enten for årtier siden eller også for nylig, og om muligt meget gerne skandinaver, der overvejer at emigrere eller ligefrem har besluttet sig, og derfor nu er ved at forberede sig. Mit speciale kommer til at omhandle integration, dvs. det at skulle gennemgå en kulturel proces, hvor man enten skal tilpasse sig et nyt samfund, eller skal opgive sin tidligere identitet for mere eller mindre at skifte national identitet. Hvis det ønskes, kan anonymitet garanteres. Kontakt: Rune Balle, Bobakken 19, 3. tv., 2720 Vanløse. Tlf.: 38711935. E-mail: rune.balle@mail1.anthro.ku.dk

Bra tidningar att abonnera på

Tänker du emigrera till Australien eller Nya Zeeland och gärna vill vara informerad om förhållandena Down Under?

Då är det en god idé att abonnera på:

Australian News. Abonnement 6 mån £ 11 - 12 mån £ 19,50

Australian Outlook. Abonnement 6 mån £ 9,30 - 12 mån £ 17,60

New Zealand Outlook. Abonnement 6 mån £ 8,10 - 12 mån £ 15,00

Destination New Zealand. Abonnement 6 mån £ 9,75 - 12 mån £ 18,00

Southern Cross 12 nummer £ 16 • 26 nummer £ 26 • 52 nummer £ 47

Newsgram Abonnement 6 mån NZ\$ 23 • 12 mån NZ\$ 44

Upplysningar om tidningarna hos Vänskapsföreningen.

Konst från "the Outback"

Trots att aboriginerna i Australien har den kanske allra äldsta konstformen i världen, med traditioner så långt tillbaka som 50 000 år, är det endast några årtionden som den blivit mer allmänt känd. För ca 20 år sedan visade för första gången en del gallerister i Australien verk av samtida aboriginska konstnärer. Efter det har konsten uppmärksammats mer och mer. 1988 visades en uppskattad utställning i New York och i samband med Australiens 200-års jubileum visades konsten upp i Paris på Centre George Pompidou. I maj 1994 ordnade australiska staten en stor vandringsutställning som bl a visades på Louisiana i Köpenhamn. Nu säljer en hel del konstnärer, bl a Clifford Possum och Lindsay Bird, sin konst för mycket höga priser i England och USA.

Mycket av traditionerna och kulturen har förlorats med tiden. Många stammar utplånades efter den vite mannens ankomst till kontinenten, av sjukdomar och påtvingade familjeseparationer, sysslolöshet och andra ödesdigra metoder. Lyckligtvis överlevde konsten i en del mindre och otillgängliga områden i de centrala delarna av Australien och i norr i Arnhem Land.

förhållandet mellan folk och land. Aboriginernas liv är uppbyggt kring "Drömmen" (the Dreaming). Med drömmar menar aboriginerna den andliga, naturliga och moraliska ordningen av kosmos. Den förhistoriska tiden då skapelsen ägde rum är "Drömtiden". I aboriginernas berättelse om skapelsen vandrar gudarna i form av olika varelser över jorden och sjunger fram det de skapar från underjorden.

Konstens utförande varierar i olika delar av Australien. De två huvudstilarna är de sk prickmålningarna från de centrala ökenområdena och de mer figurativa målningarna från de norra delarna av bl a Arnhem land. De målningar som vi kallar prickmålningar kallar aboriginerna "Desert Art". Den är främst från områdena kring Alice Springs. Prickmönstren (bilden Honey Ants Dreaming), som är så typiska samt symboliken kommer från deras ceremonier och ritualer då de

började aboriginerna att måla med akrylfärger på trä och duk. Det passade dem perfekt. Akrylfärgerna torkade snabbt och dukarna kunde läggas på marken och man kunde sitta på dem under tiden man målade. Dessutom kunde man lätt rulla ihop dem och ta sig med. Konstnärerna började att överföra sina traditionella

(honungsmyrornas dröm) springer myrorna omkring under jorden och i mitten sitter fyra kvinnor runt lägerelden © med sina "digging sticks" (gravkäppar) | och sina coolomons (skålar) ●.

De figurativa målningarna från Arnhem land har sin tradition i de gamla grott-

"Honey Ants Dreaming" av Rodger Shannon.

I stort sett följer konsten de urgamla formerna, men artisterna har naturligtvis ibland utvecklat nya idéer, mönster och material. Oftast tycker de dock om att arbeta med den traditionella färgskalan - ockragult, rött, svart och vitt. Artisternas språk är fyllt av symboler och traditionella grafiska mönster som de använder i mångfaldiga kombinationer. Det finns i konsten oftast två berättelser: en "inside story" som endast den invigde kan se och förstå samt en "outside story", som får berättas för alla.

"Hunters Dreaming" av Sam Unangarra.

Konsten är central i aboriginernas liv. Den är genom arv förbunden med den religiösa delen och ett medel genom vilken tidernas begynnelse är förbundet med nuet och även med framtiden. Konsten aktiverar krafterna från stamfäderna. Den uttrycker

målade sina kroppar och också lade mönster i sanden. Man använde bl a stenar, kol och fågelspilling för att lägga i ringmönster. Efter dessa ceremoniella perioder försvann konsten och inte förrän på 70-talet i Papunya (nordväst om Alice Springs)

berättelser som de får lära från barnsben. Som vit och oinitierad får vi endast veta en del av vad symbolerna betyder, men den inre och heliga berättelsen yppas aldrig för oss.

På tavlan Honey Ants Dreaming

och barkmålningarna. Man har nyligen daterat en del grottmålningar till 60 000 år gamla. Ofta handlar målningen om en ande, som på bilden bredvid (Hunters Dreaming). Mönstret på figurerna kallas "rarrk".

Stilen kallas "x-ray" (röntgen), vilket man förstår vid en närmare titt på målningen. På bilden syns fågelns mage som på en röntgenbild. Fågeln som så graciöst böjer sig för jägarens svärd heter Brolga och är det Norra Territoriets sk nationalfågel. Fågeln lever i par hela livet och är en symbol för kärlek och tillgivenhet.

Tyvärr finns i Sverige inte mycket litteratur om aboriginsk konst och kultur, men i Australien finns desto mer. Jag rekommenderar dock Wally Caranas bok *Aboriginal Art* (Thames and Hudson). Den är prisvärd och intressant. Är du intresserad av aboriginsk konst, får du gärna kontakta mig på tel/fax 08-642 88 81.

Ingbritt Roche

Den 24 maj öppnas två australiska utställningar i Göteborg - på Konsthallen och Etnografiska museet. Se nästa nummer av NEWS.

Utgivare:
Scandinavian Australian
New Zealand Friendship Association
Kastellgatan 17, Box 7124
402 33 Göteborg
Tel: (int+46) 031-774 0075
Fax: (int+46) 031-774 0228

Högsta beskyddare: Her Excellency,
the Australian Ambassador to Sweden,
Ms. Judith Pead.

Ansvarig Utgivare: Leif Johansson
Redaktion: Else Kirstine Knudsen,
Carina Dietmann, Martin Mirko,
Erika Dahlberg, Marianne Jeppesen,
Christine Møller och Heidi Lykke Nielsen.

Tryckeri: Morsø Bogtrykkeri, Danmark
Tryckt på: Cyclus print återvinningspapper
Upplaga: (svensk utgåva): 10 500

NEWSletter ges ut i två utgåvor och
skickas till medlemmar i Sverige, Danmark
och Norge fyra gånger om året.
ISSN 1103-064X

Brev från Sydney

Borde Australien bli en republik istället för att ha Storbritanniens monark som statsöverhuvud? Det är en het fråga i Australien för närvarande, och har så varit i ett par år. Att det ska bli någon form av folkomröstning, antingen rådgivande eller bindande, verkar nu vara klart, men vad bör ske innan man kommer så långt? Vem utarbetar alternativen och ser till att befolkningen blir informerad? Den liberala regeringen har nu bestämt att ett slags konvent ("People's Convention") behövs för att lösa den frågan. Detta konvent ska till hälften bestå av tillsatta politiker och till hälften av direkta representanter för medborgarna. Så nu blir det allmänna val i slutet på året för att utse dessa representanter.

Vi har som vanligt också diskuterat Australiens flagga. Det gör vi lite då och då, och speciellt i samband med Australiens nationaldag den 26 januari. Den nuvarande flaggan är ju hårt knuten till Storbritannien med Union Jack i ena hörnet. Debatterna om statsöverhuvud och flagga hålls oftast isär, men de påverkar naturligtvis varandra. Många australier, framför allt bland den yngre generationen, vill att Australien ska ha en ny flagga och ett australiskt snarare än brittiskt statsöverhuvud till OS år 2000. Men så blir det nog inte, för nu är det ju bara 3 ½ år kvar till OS.

Flaggalternativen är många. Först måste man bestämma färger. Australiens idrottsmän tävlar i grönt och gult (eller "green and gold" som de säger) och kanske att flaggan borde bestå av dessa färger. Eller också borde vi ha en flagga som bättre knyter an till

urbefolkningens flagga och färgsättning. Fast nu tycker tydligen de flesta att man ska hålla fast vid den nuvarande flaggans färger, d v s rött, vitt och blått. Sedan måste man också bestämma vad flaggan ska föreställa, stjärnbilden Southern Cross (som den nuvarande), en känguru eller kanske något annat. Framtiden får utvisa vad som händer både med statsöverhuvud och flagga.

Skolorna är nu mitt uppe i första termen efter läsårets början i februari. Sommarlovet är inte lika långt som i Skandinavien, men sex veckor räcker. Läsårsstarten innebär viss spänning för barn här. Barnen får först då reda på vilken lärare de ska ha. På skolor med parallellklasser får barnen också då reda på vilken klass de ska gå i. Här blandar de flesta skolor om klasserna inför varje läsår och man byter också lärare varje år. Eleverna är vana vid systemet och tar det helt odramatiskt. Klassindelningen spelar inte heller alltför stor roll, i och med att alla har rast samtidigt och klasserna i samma årskurs har väl uppbyggt samarbete. Fast det är klart, visst hade min Victor helst velat gå i samma klass som sin bästis. Han höll tummarna, men så blev det inte i år. Men inga tårar spilldes.

Barn börjar skolan när de är fem, eller åtminstone nästan fem. Skoldagen pågår i sex timmar, oftast mellan kl 9 och 15, oavsett om man är sex år och går första året eller om man är arton och går sista året. De små skolbarnen är ofta trötta i slutet på skoldagen, trots att den till viss del är uppblandad med lek. Då gäller det att stå ut till nästa

skollov. De fyra terminerna brukar vara tio veckor vardera, fast i år har vi en kort första termin i och med att påsken är tidig.

Påsklovet är en populär tid för campingsemester. Den värsta sommarhettan är över, men det är fortfarande

En kookaburra och den australiska flaggan.
Foto: Erika Dahlberg.

varmt och skönt. Här om året tältade vi kring påsk på Fraser Island, världens största sandö utanför Queenslands kust. Vi hade besök av kamrater från Sverige och tillsammans hyrde vi en stor 4-hjulsdriven jeep och gav oss iväg. Det var några härliga dagars friluftsliv. Fast förvänta er inga sov-morgnar om ni tältar i Australien. Vår svenske kamrat uppskattade inte alls den intressanta australiska fågel-sången i ottan. "Det är fasligt vad förskräckligt Australiens fåglar låter", tyckte han när han kom utkrypandes ur tältet vid 7-snåret. Och vi som så entusiastiskt hade pekat på alla kakaduor, kookaburror och galahs för

att han skulle få bekanta sig med något exotiskt.

Jag tycker egentligen att det är skönt när sommarsången tar slut, i alla fall med tanke på idrott. Hemma hos mig dominerar cricket på sommaren. Det är, som jag ser det, en sport som man behöver ha vuxit upp med för att uppskatta. En landskamp tar fem dagar. De spelar varje dag mellan kl 11 och 18, och varenda minut sänds på TV. Jag förstår nu efter några år spelet och jag ser gärna en sammantfattning på ett par minuter av dagens höjdpunkter. Men sju timmar per dag i fem dagar? Det är ju en hel arbetsvecka! Dessutom är de flesta landskamper mot samma lag. I år var det Västindien som var här på turné med sitt lag. Så då var det fyra landskamper à fem dagar mot samma lag. Min man säger att jag inte förstår finesserna med spelet. Men nej, tacka vet jag VM i fotboll eller ishockey. Då händer det lite mer!

Eva White

Skriv till oss!

**Sista datum för bidrag
till nästa NEWSletter
15 april 1997**